

Täysistunto

Torstai 7.4.2022 klo 16.00—18.11

Täysistunto alkoi klo 16.00. Täysistunto päättyi klo 18.11.

Puhetta johtivat puhemies Matti Vanhanen (16.00—17.02) ja toinen varapuhemies Juho Eerola (17.02—18.11).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Suullinen kyselytunti

Vastaamassa olivat seuraavat ministerit
pääministeri Sanna Marin
valtiovarainministeri Annika Saarikko
oikeusministeri Anna-Maja Henriksson
työministeri Tuula Haatainen
elinkeinoministeri Mika Lintilä
kuntaministeri Sirpa Paatero
puolustusministeri Antti Kaikkonen
pohjoismaisen yhteistyön ja tasa-arvon ministeri Thomas Blomqvist
eurooppa- ja omistajaohjausministeri Tytti Tuppurainen
liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka
opetusministeri Li Andersson
tiede- ja kulttuuriministeri Antti Kurvinen
sosiaali- ja terveysministeri Hanna Sarkkinen
ympäristö- ja ilmastoministeri Emma Kari
perhe- ja peruspalveluministeri Aki Lindén

Puhemies Matti Vanhanen: Päiväjärjestyksen 2. asiana on suullinen kyselytunti.

Pyydän paikalla olevia ministereitä siirtymään ministeriaitioon. Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää kysymyksen paikalla olevalle ministerille, ilmoittautumaan painamalla P-painiketta ja nousemalla seisomaan.

Jotta kyselytuntiin saada sisällytettyä mahdollisimman monta kysymystä, on toivottavaa, että kysymys kattaa kerrallaan vain yhden kysymyksen, joka kohdistuu yhdelle ministerille. Välihuutoja ajatellen pyydän huomioimaan, etteivät ne häiritse varsinaista keskustelua.

Pöytäkirja PTK 38/2022 vp

Ministereille esitettiin seuraavat kysymykset:

2.1. Suullinen kysymys vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta (Leena Meri ps)

Suullinen kysymys SKT 63/2022 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Matti Vanhanen: Keskusteluun. — Ensimmäisenä kysymys, edustaja Leena Meri.

Keskustelu

16.01 Leena Meri ps: Kiitos, arvoisa puhemies! Kun Venäjä hyökkäsi Ukrainaan, suomalaisten suuri maanpuolustustahto alkoi heti näkyä valtavana kysyntänä Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen koulutusta kohtaan. Kurssit täyttyivät nopeasti, eivätkä läheskään kaikki halukkaat edes enää mahdu niille. Perussuomalaiset on maanpuolustuspuolue, ja haluamme varmistaa, että halukkaat saavat maanpuolustuskoulutusta taustastaan riippumatta ja että Maanpuolustuskoulutuksella on siihen tarvittavat resurssit.

Perussuomalaiset on juuri jättänyt toimenpideoitteen, jota on valmisteltu yhdessä maanpuolustusasiantuntijoiden kanssa, ja pyydämme siinä maanpuolustuskoulutukseen riittäviä resursseja ja rahoitusta. Lakimuutoksia tarvitaan, jotta Puolustusvoimien aseita voidaan käyttää ja niillä voidaan myös radoilla ampua. Lisäksi rahoitus pitäisi muuttaa monivuotiseksi, suoraan valtion budjettirahoitukseen. Arvoisa hallitus, tuetteko perussuomalaisten toimenpideoitetta maanpuolustuskoulutuksen turvaamiseksi?

Puhemies Matti Vanhanen: Ministeri Kaikkonen.

16.03 Puolustusministeri Antti Kaikkonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus on kehysriihessään käsitellyt maanpuolustusasioita ja päättänyt merkittävistä panostuksista isänmaamme turvallisuuteen ja puolustukseen. Osana sitä myös vapaaehtoisen maanpuolustuksen kentälle tullaan osoittamaan lisää resursseja toimintaan, ja asia on tulossa käsittelyyn lisäbudjetin yhteydessä tänä vuonna, mutta jo päätetyissä kehyksissä tuleville vuosille on päätetty, että vapaaehtoiseen maanpuolustukseen osoitetaan lisää resursseja. Eli tavoite on se, ja tähän tullaan myös pääsemään, että resursseja saadaan varsin riittävästi ja kursseja voidaan järjestää lisää.

Myös lainsäädäntöpuolta tullaan arvioimaan, ja olen kutsumassa koolle palaverin, missä on sekä puolustusministeriön edustus, Pääesikunnan edustus että MPK:n edustus ja jossa katsotaan sitten, minkätyyppiset lakimuutokset tässä tilanteessa olisivat tarpeen.

On myönteistä, että suomalaisten maanpuolustustahto on kasvanut, ja myönteistä, että yhä useampi haluaa osallistua vapaaehtoiseen maanpuolustukseen. Sille tullaan järjestämään mahdollisuuksia.

Puhemies Matti Vanhanen: Pyydän nyt niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Meri.

Pöytäkirja PTK 38/2022 vp

16.04 Leena Meri ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos vastauksesta, ministeri Kaikkonen. Toivomme, että koko eduskunta suhtautuu näin myönteisesti kuten ministeri Kaikkonen ja perehtyy tähän perussuomalaisten toimenpidealoitteeseen, jossa on teille esitykseksi myös näitä yksityiskohtia, joista ministeri Kaikkonen mainitsi. Olemme valmistelleet tätä yhdessä maanpuolustuksen asiantuntijoiden kanssa, ja siinä mielessä on tervetullutta, että suhtaudutte myönteisesti.

Maanpuolustus nojaa meillä Suomessa laajaan reserviin, jolla on luja osaaminen ja taito. Moni hioo taitojaan omalla ajallaan ampumaradoilla. Sen lisäksi, että maanpuolustuskoulutuksen lakia pitää kehittää koulutuksen sujuvoittamiseksi ja mahdollistamiseksi, ampumaratoihin pitää kiinnittää huomiota. Niiden määrä on tippunut rajusti viimeisen parinkymmenen vuoden aikana, ministeri, kuten varmasti hyvin tiedätte. Siellä on erittäin tiukoja ympäristömääräyksiä, ja vain harvemmalla radalla voi ampua esimerkiksi pitkäpiipuisilla aseilla. Aiotteko lisätä ampumaratojen määrää esimerkiksi vähentämällä byrokratiaa ja löysentämällä lupaedellytyksiä, ministeri Kaikkonen?

Puhemies Matti Vanhanen: Ministeri Kaikkonen.

16.05 Puolustusministeri Antti Kaikkonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täydennän vielä tuota ensimmäisen kysymyksen vastausta sen verran, että Puolustusvoimien aseita voidaan kyllä käyttää myös vapaasti maanpuolustuksen kentällä, kun valvonta on kunnolla järjestetty. Puolustusvoimat on valmis osallistumaan tähän valvontaan aikaisempaa enemmän, eli tällä asiaa voidaan ratkoa tällä tavalla. Lainsäädäntömuutoksiin menee aina oma aikansa, mutta tämä on tämmöinen nopeampi käytännön ratkaisu tähän kysymykseen.

Mitä tulee ampumaratoihin, niin on totta, että niitä on aikaisempaa vähemmän. Tämä on pitkäaikainen kehitys ja liittyy juuri tähän, mihin viittasitte: aika tiukkoihin ympäristölupamääräyksiin. Ne eivät sinänsä ole oman hallinnonalani alla, mutta pitäisin myönteisenä kyllä, että ampumaharrastukseen olisi nykyistä parempia mahdollisuuksia ja löytyisi mahdollisuuksia rakentaa myös jonkun verran lisää ampumaratoja maahan. [Sebastian Tynkynen: Hyvä!]

Puhemies Matti Vanhanen: Lisäkysymys, edustaja Tavio.

16.06 Ville Tavio ps (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Tämä asia on kaikille puolueille ja koko Suomelle varmasti yhteinen, sillä siinä, missä meidän Puolustusvoimiemme kyky on tietysti selkeä pidäke, että Suomea kohtaan ei kohdisteta sotilaallista voimaa, niin myös meidän sotilaidemme ja reservimme taito on keskeinen asia.

Perussuomalaiset ovatkin jättäneet tänään eduskuntaryhmän toimenpidealoitteen, jossa me esitetään just tätä lisäresursointia mutta myös byrokratian purkua, minkä edustaja Merikin tuossa hyvin nosti esiin. On olemassa tätä lainsäädäntöä ja, voi sanoa suoraan, jopa byrokratiaa, mikä estää tätä ampumaharjoittelua ja vapaaehtoista maanpuolustusta. Siihen saadaan lisäresursseilla nopeasti helpotusta, kuten ministeri kuvasi. Mutta, kuten mainitsitte, tämä ei ole teidän hallinnonalallanne, ja sen takia kysyisinkin nimenomaan asianomaiselta eli ympäristöministeriltä: miten esimerkiksi tämä ampumaratojen ympäristöbyrokratian väheneminen nyt etenee, kun on tilanne, että niitä ampumaratoja tarvitaan siihen harjoitteluun?

Pöytäkirja PTK 38/2022 vp

Puhemies Matti Vanhanen: Ministeri Kari.

16.07 Ympäristö- ja ilmastoministeri Emma Kari (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä on varmasti kysymys, jossa teemme hyvää yhteistyötä puolustusministeriön kanssa. Itse asiassa ympäristöministeriöllä ei ole tähän asiaan liittyviä prosesseja tällä hetkellä meneillään. [Välihuutoja oikealta]

Puhemies Matti Vanhanen: Kysymys, edustaja Purra.

16.07 Riikka Purra ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Perussuomalaiset suhtautuu erittäin kiittäen puolustusmäärärahojen lisäämiseen. Oma uskottava kansallinen puolustuskyky ja kova maanpuolustustahto on meidän puolustuksemme perusta ja tulee olemaan kaikissa oloissa.

Suorituskykyinen Puolustusvoimien henkilöstö kaikkiin valmiustiloihin on tärkeää. Kun määrä nousee, niin yhtä tärkeää olisi keskittyä näihin niin sanottuihin henkilöstön ”laadullisiin tekijöihin”. Kun esimerkiksi kertausharjoitusten määrää nyt merkittävästi nostetaan, niin tulisi entistä tärkeämmäksi puuttua myös siihen, että henkilöstö, upseerit, palautuvat näistä toimista. Tämä ei tällä hetkellä ole aivan selvää, vaan muun muassa upseerit ovat jo pidempään kertoneet voimakkaasta kuormituksesta. Ja kun valmiutta halutaan parantaa, niin tällaisetkin seikat, nämä kapeikot, tulisi huomioida ja korjata, jotta tilanne olisi riittävän hyvä.

Kysynkin puolustusministeriltä: miten aiotte puuttua tähän upseerienkin esiin nostamaan ongelmaan sotilaiden taistelukunnosta ja henkilöstön kuormituksesta?

Puhemies Matti Vanhanen: Ministeri Kaikkonen.

16.09 Puolustusministeri Antti Kaikkonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Todella henkilöstötarpeita on, ja tätä asiaa käsiteltiin puolustusselonteossa, jonka eduskunta viime vuoden lopulla hyväksyi. Siinä linjattiin, että noin 500 uutta henkilöä palkataan Puolustusvoimiin tämän vuosikymmenen loppuun mennessä. Nyt kun saamme lisää resursseja puolustukseen tämän viikon päätöksillä, niin aiomme nopeuttaa tätä aikataulua sillä tavalla, että aloitamme lisähenkilöstön värväämisen heti, eliikkä jo tänä vuonna ryhdytään asteittain Puolustusvoimien henkilökuntaa lisäämään, sekä vakituisia tehtäviä että myös sopimussotilaita. Tällä mahdollistetaan se, että voidaan vaikkapa tätä kertausharjoitusten määrää lisätä, vastata entistä haastavampaan turvallisuusympäristöön, ja toisaalta totta kai, jos meillä on enemmän väkeä töissä, niin voidaan myös tähän jaksamisongelmaan puuttua entistä paremmin.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Huru.

16.10 Petri Huru ps (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa herra puhemies! Kuten tiedettyä, Ukrainan tilanne on nostanut maanpuolustustahtoa Suomessa ja reserviläistoimintaa sen myötä. Kentältä kuitenkin kuuluu kyselyitä, että koetaan vapaaehtoisen aseellisen toiminnan olevan sekava himmeli, jota erilaiset säädökset ja aseiden hankinnan vaikeus haittaavat. Sisäministeri ei nyt ole paikalla, mutta ehkä puolustusministeri osaisi vastata: näetkö, että olisi tarvetta selkeyttää tätä säädöstöä, joka helpottaa aseiden hankkimista reser-

Pöytäkirja PTK 38/2022 vp

viläisille, ja onko hallituksella valmiutta aselain sekä muun säädösten muuttamiseen, mikä helpottaisi ja selkeyttäisi reserviläisten aseiden hankintaa ja harjoittelua?

Puhemies Matti Vanhanen: Haluaako puolustusministeri vastata tähän? — Kyllä, ministeri Kaikkonen.

16.11 Puolustusministeri Antti Kaikkonen (vastauspuheenvuoro): Toki, herra puhemies! Aselainsäädäntö on ensisijaisesti sisäministeriön alla, ja tietysti on niin, että aivan villiä ja vapaata aseiden hankkiminen ei Suomessa voi olla. Ette sitä varmaan esittänytkään.

Se, mitä kuuluu oman hallinnon alani piiriin, on vapaaehtoisien maanpuolustuksen toimintaedellytykset. Siinä on myös juuri se, millä ehdoilla voi käyttää vaikkapa Puolustusvoimien aseita harjoitteluun, ja tämälapsia kysymyksiä. Kuten tuossa jo vähän aikaisemmin viittasin, olen kutsumassa koolle aivan lähiaikoina palaverin, missä käydään näitä lainsäädäntökysymyksiä läpi, ja olen laittamassa liikkeelle hankkeen, missä lainsäädäntöä uudistetaan. Siihen tarvitaan kyllä myös sisäministeriö mukaan, sillä tämä on kokonaisuus. Näitä ongelmia, mitä MPK:kin on esittänyt, lähdemme käymään läpi.

Puhemies Matti Vanhanen: Lisäkysymys, edustaja Risikko.

16.12 Paula Risikko kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On todella hienoa, että puolustus sai näin paljon nyt lisää voimavaroja. Kiitos siitä oikein paljon.

Kysyisin ministeri Kaikkoselta vapaaehtoisesta maanpuolustuskoulutuksesta. On todella hienoa, että myöskin se sai nyt lisää resursseja, ja niitä kohdistetaan erityisesti naisten kouluttamiseen ja nuorten kouluttamiseen. Sekin on hyvä asia. Tarvitaan myös lainsäädäntömuutoksia, kuten sanotte, ja varmasti pikaisella aikataululla, niin kuin tässä nyt tulikin aikaisemmin puheenvuoroissa.

Mutta palaisin siihen, mistä olen aikaisemminkin teille puhunut, Naisten Valmiusliittoon, joka kouluttaa nimenomaan kokonaisturvallisuuteen naisia, ja myöskin varautumistaitoja ja yleensä turvallisuustaitoja. Olemme jo pitkään olleet sitä mieltä, että tarvittaisiin turvallisuuskoulutettujen henkilöitten rekisteri Suomeen. Tällä hetkellä meillä on tilanne se, että paljon on koulutettu, mutta jos yhtäkkiä poikkeusoloissa heitä tarvittaisiin, niin mistäpä heidät tempaistaan, kun ei ole rekisteriä? Onko mahdollista, että nyt, kun te avaatte lainsäädännön, tämä rekisterivaltuus tulisi myös siellä huomioon otetuksi? — Kiitos.

16.13 Puolustusministeri Antti Kaikkonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On myönteistä, että myös moni nainen haluaa osallistua vapaaehtoisesti maanpuolustukseen. Siihen on meillä hyviä mahdollisuuksia Suomessa, ja myös naisten kiinnostus maanpuolustukseen osallistumiseen on aivan viime viikkojenkin aikana saamani tietojen mukaan kasvanut.

Varmasti, kun lainsäädäntöä lähdetään uudistamaan, on hyvä katsoa tämä kokonaisuus ja se, olisiko tässä esille nostamassanne asiassa mahdollisesti järkevää edetä. Meillä taisi olla puhetta, että tämänkin asian tiimoilta istuisimme lähiaikoina, eli katsotaan totta kai tämäkin mahdollisuus läpi.

Puhemies Matti Vanhanen: Lisäkysymys, edustaja Niemi.

Pöytäkirja PTK 38/2022 vp

16.14 **Veijo Niemi ps** (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa herra puhemies! Nyt kun todellakin tuli selväksi tämä MPK:n koulutuksen valtava lisääntyminen, olisin lisäksi kysynyt arvoisalta herra puolustusministeriltä: kun esimerkiksi Tampereen Reserviläisiin on tämän Ukrainan sodan syttymisen jälkeen — meitä on aikaisemmin ollut 1 300, Suomen suurin reserviläisjärjestö — hetkessä tullut 300 uutta jäsentä lisää, voitaisiinko tukea samalla lailla, jos tuetaan MPK:ta, myös reserviläisjärjestöjä esimerkiksi ase- ja patruunahankinnoissa? Lupa-asiat ja kaikki tällaiset meillä on Tampereellakin täysin kunnossa, mutta se raha tekee tiukkaa. Jos nyt näin paljon tulee uusia jäseniä, jotka haluaisivat harrastaa ja olla valmiina mahdolliseen sotatilanteeseen, niin voiko tähän löytää rahaa, arvoisa puolustusministeri?

Puhemies Matti Vanhanen: Ministeri Kaikkonen.

16.15 **Puolustusministeri Antti Kaikkonen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämäkin on myönteistä, että reserviläisjärjestöihin on tullut lisää kiinnostusta. Toki nämä järjestöt toimivat aika pitkälle ihan jäsenmaksujenkin varassa, ja monet ovat valmiita laittamaan omaakin rahoitusta tähän toimintaan. Jos tulee hakemuksia, niin totta kai voidaan katsoa, onko valtiolla mahdollisuus osoittaa rahoitusta nykyistä enemmän reserviläistoimintaan. Sitten voin sanoa, että maanpuolustuksen kentällä on myös muita rahoitusmahdollisuuksia, erilaisia toimijoita, mistä rahoitusta toimintaan voi hakea.

Täytyy lähteä ratkomaan näitä uusia kapeikkoja, mitkä ovat syntyneet nyt tätä myötä, kun yhä useampi suomalainen haluaa vapaaehtoiseen maanpuolustukseen osallistua.

Puhemies Matti Vanhanen: Kysymys, edustaja Reijonen.

16.15 **Minna Reijonen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Puolustus on hyvin monisäikeinen juttu — haluaisin kysyä oikeastaan kahta asiaa.

Venäläinen maanomistus on hyvin laajaa Suomessa. Onko hallitus suunnitellut asialle jotakin tehtäväksi?

Ja toinen asia: Ihmisiä varmasti kiinnostaa Ahvenanmaan tilanne. Se on puolustuksellisesti hyvin mielenkiintoinen paikka. Onko mietitty, mitä tälle aiotaan tehdä? Suomalaisia kiinnostaa kovasti tämä venäläisten asia, venäläinen maanomistus, mutta myös tämä Ahvenanmaan tilanne. Kuinka tähän on aiottu reagoida? — Kiitos.

Puhemies Matti Vanhanen: Kaksi kysymystä. Ministeri Kaikkonen valitsee, kumpaan vastaa. [Naurua]

16.16 **Puolustusministeri Antti Kaikkonen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tästä maanomistuskysymyksestä on täällä jossain aikaisemmassakin vaiheessa keskusteltu, ja siitä meillä on suhteellisen tuore lainsäädäntö voimassa, mikä tarkoittaa sitä, että jokaisesta EU—ETA-alueen ulkopuolelta tulevasta maanhankinnasta tarkistetaan, täyttääkö se kriteerit, ja viranomaiset seuraavat myös sellaisia kohteita, mitä pidetään maamme turvallisuuden kannalta riskaabeleina tai jollakin tavalla epäilyttävinä, ja lainsäädäntö luo mahdollisuudet puuttua näihin, mutta täytyy olla tietysti riittävät todisteet sitten, ennen kuin asioihin puututaan. Mutta on tiettyjä kohteita, mitä on syytä seurata ja seurataankin. Tässäkin asiassa eduskuntaan on viime vuoden lopulla toimitettu raportti lainsäädännön

Pöytäkirja PTK 38/2022 vp

toimivuudesta, ja sen pohjalta tämänkin lain tarkastelu on aloitettu, ja siihen tehdään uudistuksia sillä tavalla, että tehdään laista vielä nykyistä pitävämpi.

Mitä tulee Ahvenanmaahan, niin se on demilitarisoitu alue, mutta Suomi puolustaa Ahvenanmaata tarvittaessa.

Puhemies Matti Vanhanen: Ja kysymys, edustaja Heinonen.

16.17 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Annetaan kiitosta silloin, kun siihen on aihetta. Meillä on ollut hyvä puolustusministerionni. Kiitoksia ministeri Kaikkoselle. Tämä kokonaisuus on hyvä: Historialliset panostukset kertausharjoitusten lisäämiseen, kantahenkilökuntaan, sopimussotilaisiin. Materiaalia hankitaan niin ilmavoimille kuin panssaritorjuntaan, ilmatorjuntaan ja niin poispäin.

Osaava reservi on kuitenkin meidän puolustuksen kulmakivi. MPK, Maanpuolustuskoulutusyhdistys, tarvitsee aseita ja patruunoita. Puolustusvoimien aseiden käyttö ei tällä hetkellä ole mahdollista, ja se on akuutti ongelma. Tarve olisi noin 1 000, 1 500 asetta MPK:n käyttöön.

Kysyn, ministeri Kaikkonen: te olette sanonut, että käynte tästä neuvotteluja, niin pidätkö todennäköisenä, että jo tulevan kesän MPK:n koulutuksiin nämä Puolustusvoimien aseet voitaisiin saada käyttöön?

Puhemies Matti Vanhanen: Ministeri Kaikkonen.

16.19 Puolustusministeri Antti Kaikkonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitoksia palautteesta. Vastaus kysymykseenne on: Kyllä pidän mahdollisena, [Timo Heinonen: Hyvä!] ja olen tästä asiasta käynyt keskustelua pääesikunnan johdon kanssa, ja sieltä on vakuutettu, että Puolustusvoimat on valmis osallistumaan näihin talkoisiin sillä tavalla, että voidaan osoittaa Puolustusvoimista valvojia, jolloin näitä Puolustusvoimien aseita voidaan käyttää nykyistä laajemmin vapaasti maanpuolustuksen piirissä. Eli asia on hoidossa.

Puhemies Matti Vanhanen: Ja kysymys, edustaja Mäenpää.

16.19 Juha Mäenpää ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Reserviläisjärjestöjä on huolettanut jo muutaman vuoden ajan Euroopan unionin lyijyasetus, joka haittaisi heidän toimintaansa. Esitin hallituksen vuosikertomuksen 2019 lausuntoon semmoista kappaletta, joka eteni sitten meidän puolustusvaliokunnan mietintöön puolustusselonteosta. Se kuuluu seuraavasti: ”Valiokunta viittaa tässä yhteydessä hallituksen vuosikertomuksesta 2019 antamaansa lausuntoon, jossa tuotiin esiin, että mahdollisen Euroopan unionin lyijyasetuksen voimaantulo ei saa heikentää reserviläisjärjestöjen ja vapaaehtoisen maanpuolustuksen toimintaedellytyksiä eikä harjoitustoimintaa.”

Arvoisa ympäristöasioista vastaava ministeri, huolehtiiko hallitus siitä, että EU:n lyijyasetus ei tule koskemaan reserviläisjärjestöjä? Tilanne on muuttunut. Olimme ajoissa asialla, mutta nyt on kriisi päällä. Miten suhtaudutte asiaan?

Puhemies Matti Vanhanen: Menee puolustusministerille. — Ministeri Kaikkonen.

Pöytäkirja PTK 38/2022 vp

16.21 **Puolustusministeri Antti Kaikkonen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksen tavoitteena on se, että maanpuolustuksen edut turvataan myös tämän lyijyasetuksen käsittelyssä.

Puhemies Matti Vanhanen: Kysymys, edustaja Ronkainen.

16.21 **Jari Ronkainen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Oma uskottava maanpuolustus on isänmaan turva. Sotilaallisen maanpuolustuksen lisäksi kansalaisten kiinnostus on lisääntynyt myös niin sanottuun VARTU- eli varautumis- ja turvallisuuskoulutukseen. Ongelmana on se, että valtion rahoitusta voi käyttää ainoastaan sotilaallista valmiutta edistävään koulutukseen. MPK:n pitää kerätä varat kokonaismaanpuolustukselle tärkeälle VARTU-koulutukselle muualta, esimerkiksi lahjoituksista ja kurssimaksuista.

Olisi Suomen edun mukaista, että kaikilla, niin naisilla, nuorilla kuin huoltovarmuuden kannalta tärkeillä ammattikuntien edustajilla, kuten maanviljelijöillä, olisi mahdollisuus osallistua tähän koulutukseen. Arvoisa puolustusministeri, voisitteko harkita VARTU-koulutusta MPK:n julkiseksi tehtäväksi, johon osoitettaisiin valtion rahoitus?

Puhemies Matti Vanhanen: Ministeri Kaikkonen.

16.22 **Puolustusministeri Antti Kaikkonen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä voin, mutta tämä kuuluu juuri niihin asioihin, mistä on syytä käydä keskustelu mielestäni sekä MPK:n, pääesikunnan että puolustusministeriön kesken ja koettaa löytää yhteinen linja siinä, minkälaista roolia haluamme vapaaehtoiselle maanpuolustukselle ja MPK:lle tulevaisuudessa. Jos tulee kovin paljon tehtäviä, jotka alkavat muistuttaa viranomaistoimintaa, niin se muuttaa MPK:n luonnetta aika lailla, ja täytyy katsoa, että se on yhteiskunnan kokonaisedun ja myös sen mukaista, mitä MPK itse varmasti haluaa. Ja sitten täytyisi käydä laajempi keskustelu siitä, löytyykö tälle kaikelle tuki tästä talosta.

Tätäkin ongelmaa, mihin viittasitte, pystytään taklaamaan, koska MPK:lla on mahdollisuus saada todella myös muuta rahoitusta ja lahjoitusrahoitusta ja sitä kautta resursseja tähän VARTU-toimintaan.

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.2. Suullinen kysymys energian tuontikiellosta Venäjältä (Heikki Vestman kok)

Suullinen kysymys SKT 64/2022 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Matti Vanhanen: Seuraava kysymys, edustaja Vestman.

Keskustelu

16.23 **Heikki Vestman kok:** Arvoisa puhemies! Roistovaltio Venäjän sotarikokset Ukrainassa järkyttävät. Suomen ja Euroopan on viimeistään nyt reagoitava ankarimmilla mahdollisilla pakotteilla. Venäjä rahoittaa brutaalia sotakoneistoaan öljyn ja kaasun myynnillä Eurooppaan. Kokoomus on vaatinut energiantuonnin lopettamista Venäjältä. Vaadimme

Pöytäkirja PTK 38/2022 vp

myös Ukrainalle lisää ja vahvempaa aseistusta sekä rahallista apua. Venäjän diplomaattien karkotus on aloitettava — Venäjä pitää eristää.

EU:n lisäpakotteena venäläisen kivihiilen tuontikielto ei riitä. Sen arvo on murto-osa öljyn ja kaasun tuonnin arvosta. Öljyä ja kaasua on tuotu Eurooppaan Venäjältä jopa miljardilla eurolla päivässä.

Pääministeri, tekeehän Suomi kaikkensa, jotta myös veriöljyn ja -kaasun tuonti Venäjältä kielletään koko EU:ssa? Aikooko Suomi joka tapauksessa ottaa käyttöön öljyn, kaasun ja muun energian tuontikiellon?

Puhemies Matti Vanhanen: Pääministeri.

16.24 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä, Suomi toimii EU:ssa sen puolesta, että venäläisestä energiasta, fossiilisesta energiasta, niin kaasusta, öljystä kuin kivihielestä, voidaan irrottautua niin nopeasti kuin mahdollista.

Me myös tiedämme sen, että eri Euroopan maat ovat erilaisessa tilanteessa suhteessa tuontienergiaan. Suomessa tämä irrottautuminen tulee tapahtumaan helpommin, ja hallitus on viimeksi tänään päättänyt varautumisen ministerityöryhmästä, isosta kokonaisuudesta, tähän asiaan liittyen. Suomessa tämä irrottautuminen tulee siis tapahtumaan helpommin kuin monissa muissa maissa, mutta on aivan selvää, että koko Euroopan pitää irrottautua venäläisestä fossiilienergiasta niin pian kuin mahdollista, koska tällä hetkellä me rahoitamme Putinin sotaa ostamalla Venäjältä energiaa. Tämä on kestämaton tilanne, sen on loputtava.

Puhemies Matti Vanhanen: Pyydän nyt niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Lisäkysymys, edustaja Vestman.

16.25 Heikki Vestman kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Energian Venäjäriippuvuuden katkaisu maksaa, mutta Putinin sotavoimien rahoittamisen hinta on vielä kovempi myös Suomen turvallisuudelle. Puhtaan energian investointien vauhdittaminen, mitä kokoomus on esittänyt, on nyt välttämätöntä. Kiitos hallitukselle päätöksistä tämän eteen.

Lyhyellä aikajänteellä on turvauduttava kaikkeen siihen, mitä meillä täällä Suomessa on. Poltetaan mieluummin kotimaista turvetta ja haketta kuin venäläistä biomassaa. Tänään kerrotut hallituksen huoltovarmuustoimet ovat oikeita mutta riittämättömiä. Energianturpeesta tekee kannattamatonta päästöoikeuden korkea hinta, jota pitää rajoittaa tai kompensoida. Ministeri Lintilä, miten hallitus takaa sen, että tulevana talvena suomalaiset kodit lämpiävät kotimaisilla polttoaineilla, kohtuulliseen hintaan?

Puhemies Matti Vanhanen: Ministeri Lintilä.

16.26 Elinkeinoministeri Mika Lintilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Aivan kuten kysyjä sanoi, tänä päivänä hallitus on tuonut esityksen energiapaketista, jonka kokoluokka on kaikkiaan noin 850 miljoonaa. Se sisältää lyhyen aikavälin toimia ja pitemmän aikavälin toimia.

Pöytäkirja PTK 38/2022 vp

Siellä on mukana turve, jossa Huoltovarmuuskeskuksen kanssa on varasto, joka käytännössä takaa, että meillä on olemassa tuleville talville riittävä määrä poltettavaa turvetta, sen mukaan, miten sitä arvioidaan. Meillä on hallituksen puolella erittäinkin lyhyellä aikavälillä valmius tarkastella tilannetta. Ongelmallinen tilanne tässä turpeen suhteen on se, että tällä hetkellä ainespuu on huomattavasti edullisempi polttaa, ja tämä tuo sen haasteen tähän tilanteeseen.

Puhemies Matti Vanhanen: Jatkokysymys, edustaja Mykkänen.

16.27 Kai Mykkänen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä on tärkeän kysymyksen äärellä koko Eurooppa, ja on hyvä, että Suomen eduskunnassa on ilmeisesti yksimielisyys siitä, että EU:n tulisi lopettaa venäläisen maakaasun ja fossiiliöljyn tuominen jo tänä keväänä, ja me pystymme siihen, kun se tehdään systemaattisesti.

Nyt kysyisin vielä pääministeriltä, mitä tässä oikeasti tehdään. Ollaanko keräämässä koalitiota, jolla vaikutetaan asiassa, löydetään ratkaisut, joilla yhdessä varmistetaan sähkön saatavuus myös Saksassa, jos siellä ei maakaasua ole? Ja onko huomattu, että tällä hetkellä esimerkiksi suomalainen Porvoon Nesteen jalostamo toimii ikään kuin hyviksenä, joka maksaa siitä, että he ovat vaihtaneet jo 85 prosenttia raakaöljystä muualle kuin venäläiseen, kun taas pahisjalostamot käyttävät alennusmyynnissä olevaa Uralsia? Ja oletteko tekemässä töitä, että saadaan esimerkiksi Nesteen jalostamon maakaasunkäyttö siirrettyä vetyprosessiin EU:n tukipaketin sisällä olevilla innovaatorahoilla? Tässä pitää nyt tehdä konkreettisia ehdotuksia. Mikä on Suomen hallituksen linja?

Puhemies Matti Vanhanen: Ministeri Marin.

16.28 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tuossa aikaisemmassa vastauksessani kuvasin Suomen hallituksen linjan tähän kysymykseen. Me tuemme vahvasti sitä, että venäläisestä fossiilienergiasta irrottaudutaan mahdollisimman nopeasti. Tämä tulee tarkoittamaan eurooppalaisella tasolla investointeja tuotantoon mutta myös siirtoverkkoihin ja varastointiin. Kaikkea tätä me joudumme niin kansakuntina kuin yhdessä tekemään. Esimerkiksi Suomessa on tänään hallitus käsitellyt tärkeää hanketta, joka toteutetaan yhteistyössä Viron kanssa. Yhteistyö LNG:n osalta on nyt käynnistetty, ja juuri tämänkaltaisia hankkeita me tulemme tarvitsemaan kaikkialla Euroopassa, niin että yhdessä voimme varmistaa energian saatavuuden, kun venäläisestä fossiilienergiasta yhdessä myös irrottaudumme.

Mutta hankkeita on eri puolilla Eurooppaa, ja tämä investointiaalto, jonka me tulemme näkemään, tulee olemaan ennätyksellisen nopea. Ja tältä osin on myös varauduttava siihen, että kun investoinnit tehdään kerralla, niin meillä voi olla jonkun verran myös saata-
vuusongelmia esimerkiksi näihin investointeihin liittyvien materiaalien osalta.

Puhemies Matti Vanhanen: Lisäkysymys, edustaja Heikkinen Janne.

16.29 Janne Heikkinen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Venäjän raakalaismainen hyökkäyssota Ukrainassa on saavuttanut pisteen, jossa länsimaiden on välttämätöntä ryhtyä eristämään Venäjä kaikin mahdollisin keinoin. Baltian maissa tämä näkyy siten, että taksiyhtiö Yango on haluttu kieltää, koska sillä on suora yhteys Venäjän tiedus-

Pöytäkirja PTK 38/2022 vp

telupalvelu FSB:hen. Kysyn teiltä, arvoisa ministeri Harakka: miksi Suomi ei ole reagoinut asiaan ja liittynyt Baltian maiden kanssa samaan rintamaan?

Puhemies Matti Vanhanen: Ministeri Harakka.

16.30 Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos tästä tärkeästä kysymyksestä. Yleisellä tasollahan on niin, että me Suomessa ehdottoman tiukasti ja ehdottomasti sovellamme EU:ssa yhdessä sovittuja pakotteita. Kaikessa tietojenkäsittelyssä ja tietoturvan osalta suhteessa kolmansiin maihin pitää varmistaa tietenkin tietosuojan ja tietoturvan toteutuminen, ja tältä osin henkilö- ja asiakastietojen osalta varmistetaan, että niiden käsittelyssä noudatetaan EU:n tietosuojasääntelyä.

Kyberturvallisuuskeskuksen arvion mukaan taikka taksisääntelyn nojalla ei tällä hetkellä ja nykyisillä tiedoilla ole sääntelyyn pohjautuvaa perustetta Yango-taksisovelluksen kieltämiseen Suomessa. Eurooppalainen sääntely ei tätä edellytä eikä rajoita, joten tällä hetkellä seuraamme tiukasti sitä, mitä EU-sääntelyssä edellytetään, ja asia varmastikin tulee uuteen keskusteluun lähitulevaisuudessa myös EU:n tasolla. [Ben Zyskowicz: Väärä vastaus!]

Puhemies Matti Vanhanen: Lisäkysymys, edustaja Tynkkynen.

16.31 Sebastian Tynkkynen ps (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, kunnioitettu puhemies! Moni maanpuolustustahtoinen suomalainen on lähtenyt puolustamaan Ukrainaa. Ukrainan asia on meidän. Yksikään venäläinen tankki, joka siellä tuhotaan, ei tule olemaan meitä vastassa. Valitettavasti löytyy myöskin niitä epäisänmaallisia ihmisiä, jotka ovat lähteneet Venäjän riveihin. Eduskunta kriminalisoi vierastaistelijuuden terroristisessa toiminnassa, mutta tällä hetkellä on mahdollista, että voi osallistua Venäjän hyökkäykseen Ukrainaa vastaan saamatta rangaistusta. Tämän asian nosti jo viime vuonna esille Helsingin yliopiston rikosoikeuden professori Kimmo Nuotio.

Jätin tänään lakialoitteen tähän liittyen, että kriminalisoitaisiin tällaiseen hyökkäykseen osallistuminen, ja kysyisin teiltä, arvoisa oikeusministeri Henriksson: olisiko hallituksen mahdollista lähteä kriminalisoimaan tätä suomalaisten osallistumista näihin tappotalkoisiin? — Kiitos.

Puhemies Matti Vanhanen: Kysymys menee sivuun alkuperäisestä sanktioita koskevasta kysymyksestä, mutta oikeusministeri, vastaus on teidän.

16.32 Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tulen tutustumaan tähän teidän lakialoitteeseen. Tämä on kysymys, joka on varmasti sen kaltainen, että siihen kannattaa paneutua ja katsoa, onko meillä nyt tällainen aukko meidän lainsäädännössä.

Se on aivan selvää, että me emme ihmisinä hyväksy sitä, että joku lähtee taistelemaan nyt tällä hetkellä Venäjän joukoissa tässä aivan kauheassa sodassa, missä on myös ilmeistä, että on tapahtunut sotarikoksia. Siinä mielessä on hyvä, että EU yhdessä Yhdysvaltojen ja muitten länsimaitten kanssa on myös ollut hyvin aktiivinen siinä, että kansainvälinen rikostuomioistuin saa tarvittavat määrärahat, jotta se pystyy tekemään siellä paikan päällä niitä tutkimuksia, jotka tarvitaan, jotta nämä sotarikolliset saadaan syytteeseen.

Pöytäkirja PTK 38/2022 vp

Mutta palataan tähän teidän lakialoitteeseenne. — Kiitos.

Puhemies Matti Vanhanen: Lisäkysymys, edustaja Eestilä.

16.33 Markku Eestilä kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jos ja kun öljyn ja maakaasun tuonti Venäjältä loppuu, niin käsitykseni mukaan öljy voidaan kohtalaisen kivuttomasti korvata muualta ostettavalla öljyllä, mutta käsitykseni on se, että maakaasun suhteen tilanne on huomattavasti ongelmallisempi, koska monet elintarviketeollisuusyritykset ovat hyvin riippuvaisia kaasusta ja he joutuvat akuutteihin ongelmiin, jos kaasuntuonti Venäjältä lakkaa. Siihen ei auta tämä LNG-laiva sitten aikanaan ensi talvena. Oletko te valmiit ottamaan nopeasti käyttöön yritystuet, koska nämä elintarvikeyritykset, isotkin yritykset, joutuvat investoimaan joko kevyeen polttoöljyyn tai maakaasuun? Ja oletko te valmiit edistämään kaikin keinoin mahdollisia rakennuslupia ja ympäristölupia?

Puhemies Matti Vanhanen: Ministeri Lintilä.

16.34 Elinkeinoministeri Mika Lintilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Aivan kuten kysyjä sanoi, niin tänään julkistettiin, että me hankitaan Viron kanssa yhteinen LNG-terminaalilaiva, jolla tullaan kompensoimaan sitten Venäjältä tulevan maakaasun loppuminen. Laiva tulee olemaan näillä suunnitelmilla, joita tällä hetkellä on, ensi talven Paldiskissa ja siirtyy sitten sen jälkeen Suomen puolelle. Me pystymme kompensoimaan täysin Venäjältä tulevan maakaasun tämän laivan kautta, mutta tällä hetkellä vielä neuvottelut tästä tämän vuokraajaosapuolen kanssa ovat menossa.

Mitään yksittäisiä tiettyihin yrityksiin kohdistuvia kompensatioita meillä ei ole tällä hetkellä, koska kyllä valitettavasti tämä hintatasojen nousu tulee koskemaan kaikkia yrityksiä. Täytyy sanoa, että kyllä tuon maakaasun osalta on kaikkein kovimmat korotukset: maakaasun hinta on kai noussut tuollaiset 730 prosenttia, eli puhumme todella kovista luvuista.

Puhemies Matti Vanhanen: Lisäkysymys, edustaja Häkkänen.

16.35 Antti Häkkänen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Venäjä käyttää energiaa pitääkseen pystyssä autoritääristä hallintoaan ja käymällä sotaa Ukrainassa, ja energian keskeinen rooli Venäjälle ei voi tulla kenellekään yllätyksenä Euroopassa. Tästä jää aika synkkä kädenjälki historiaan eurooppalaisten valtioiden ymmärryksestä Venäjään, siis siihen, kuinka energiaa käytetään turvallisuuspolitiikassa. Tämänkin takia Suomen tulee olla nyt aika tiukka näissä neuvotteluissa. Saksan päätös ydinvoimasta luopumiseen, epäonnistunut energiewende ja Venäjän vuosikausia jatkunut energiapoliittinen rahoittaminen on nyt osoittautunut virheeksi, josta täytyy päästä nopeasti eroon.

Mutta kysymys kuuluu: Kun pohditaan näitä riippuvuuksia maakaupoista tietoverkkoihin ja muihin, niin Suomen oikeusjärjestelmäkin on rakennettu aika lailla sinisilmäisesti tietyin osin. Miten varmistamme, että kansallinen turvallisuus jatkossa huomioidaan kaikessa meidän lainsäädännössä, maakaupat, energiat, ydinvoimalat, kaikki muut, Helsingin telakat ja muut mukaan lukien?

Pöytäkirja PTK 38/2022 vp

Puhemies Matti Vanhanen: Kysymykset minuutissa, kiitos. — Pääministeri.

16.37 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Juuri kaikkea tätä me tällä hetkellä perkaamme erittäin tiheällä kammalla. Eli me tulemme tarkastelemaan paitsi ulko- ja turvallisuuspoliittisia näkökohtia niin myös taloudellisia kysymyksiä, laajasti yhteiskunnan kriittiseen infrastruktuuriin liittyviä kysymyksiä, lainsäädäntökysymyksiä kaikessa siinä, miten me tällä hetkellä arviomme esimerkiksi Suomen riippuvaisuuksista tai mahdollisista kansallisista aukoista, joita meidän pitää yhdessä pystyä tukemaan. Eli kaikkea tätä me teemme tällä hetkellä selontekotyössä, ja selonteko tullaan ensi viikolla toimittamaan eduskunnalle, mutta myös sen jälkeen ja tälläkin hetkellä eri ministeriöissä katsotaan hyvin huolellisesti kaikkea tätä kokonaisuutta niin, että Suomi olisi mahdollisimman hyvin varautunut kaikenlaisiin riskeihin, kaikenlaisiin uhkiin.

Yksi sellainen iso uhka tulevaisuuteen, minkä itse hahmotan ja näen, on teknologiariippuvuus. Me emme voi Eurooppana olla riippuvaisia Euroopan ulkopuolisista teknologioista. Meillä pitää olla omaa kyvykkyyttä, omaa tuotantoa, omaa osaamista, koska tämä on myös mahdollinen turvallisuuspoliittinen riski, jos me emme ole Euroopassa omavaraisia uusien teknologioiden osalta.

Puhemies Matti Vanhanen: Lisäkysymys, edustaja Vikman.

16.38 Sofia Vikman kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Energiantarpeemme on suuri jatkossakin, ja samalla meidän on irrottauduttava venäläisestä energiasta. Roistovaltio Venäjä on eristettävä kaikin mahdollisin keinoin. Selvää on myös se, että Fennovoiman ydinvoimahanke venäläisten kanssa ei voi edetä. Miten hallitus toimii, ja toimitteko, sen puolesta, että vastaava kapasiteetti ydinvoimaa saadaan kuitenkin Suomessa käyttöön ja venäläinen Rosatom saadaan korvattua? Koska kuitenkin vähäpäästöistä ilmastoystävällistä ydinvoimaa tarvitsemme lisää jatkossa.

Puhemies Matti Vanhanen: Ministeri Lintilä.

16.39 Elinkeinoministeri Mika Lintilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Meillä on tällä hetkellä tuulivoimainvestointeja, joko rakenteilla tai suunnitteilla, reilustikin sen verran mitä Fennovoiman tuotanto olisi.

Sen suhteen, mikä rooli Fennovoiman hankkeella ja Rosatomilla omistajana sitten olisi, toimitaan edelleen lain mukaan ja eduskunnan periaatepäätöksen mukaisesti. STUK antaa sen ensimmäisen arvioinnin, ja sen pohjalta tullaan tekemään ratkaisut. Mutta kuten olen sanonut aiemminkin, tällä hetkellä ei ole mitään edellytyksiä sen luvan myöntämiseen.

Puhemies Matti Vanhanen: Ja kysymys, edustaja Sankelo.

16.40 Janne Sankelo kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tosiaan varautumisen ministerityöryhmä on linjannut näistä akuuteista toimista, joilla varmistetaan nopeasti muuttuneessa turvallisuusympäristössä kansallinen huoltovarmuus, ja tässä näitä esityksiä on turvetuotannon varmistamiseksi huoltovarmuuden osalta. Täällä todetaan esimerkiksi, että hallitus vetoaa kaukolämpöyhtiöihin, jotta varmistetaan seuraavan ja mahdollisesti sitä seuraavien talvikausien polttoaineen saanti.

Pöytäkirja PTK 38/2022 vp

Olen ollut turvealalla itse töissä, ja perhe on saanut siitä elannon, ja tätä kyllä pitää hie-
man selventää. Nimittäin 13 energiayhtiötä teki vetoamuksen hallitukselle vähän aikaa sit-
ten energiaturpeen saatavuuden turvaamisesta — siellä puhuttiin turveveron määräaikai-
sesta poistosta — ja nyt ei niin kuin riitä, että hallitus vetoaa sitten toiseen suuntaan. Aika-
han menee näitä vetoamuksia tehdessä, kun turvetuotantokauden pitäisi alkaa puolentoista
kuukauden kuluttua. Kysyisinkin: mihin toimenpiteisiin hallitus aikoo ryhtyä, niin että
tuottajien sopimuskaudet ovat vähintään viiden vuoden mittaisia ja tuotanto kannattavaa?

Puhemies Matti Vanhanen: Ministeri Lintilä.

16.41 Elinkeinoministeri Mika Lintilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies!
Tunnustan syyllisyyteni tähän kohtaan. Tämä oikeastaan lähtee siitä, että olen käynyt ener-
giayhtiöitten kanssa keskustelua heidän toimitusvarmuudestaan ensi talvelle. Valitettavan
paljon keskustelu kuitenkin on hinnassa. Ymmärrän heidän puoleltaan tämän, ymmärrän
totta kai, mutta sanon myös sen, että tänä päivänä ei kukaan voi taata viidelle vuodelle
energialle hintaa. Energiasektori on erittäin voimakkaassa murroksessa, eikä ole realistista
hallituksen puolelta luvata jotain tiettyä lattiahintaa. Toivon hyvin vahvasti, että se, mitä
nyt on käyty Huoltovarmuuskeskuksen kautta, laittaa markkinan liikkeelle. Se määrä, jota
tullaan pitämään, me tarvitaan ihan yksittäisillä sopimuksilla lämpölaitosten osalta ja ener-
giayhtiöitten osalta, tämän kokonaisuuden kannalta. Muuten me ollaan tilanteessa, että en-
tistä enemmän me tullaan ensi talvena polttamaan ainespuuta. Valitettavasti se on tällä het-
kellä huomattavasti edullisempaa, eikä se turpeen hinta, vaikka poistettaisiin koko vero,
menisi siihen, mitä ainespuu on. [Leena Meri: Voisi sitä silti yrittää!]

Puhemies Matti Vanhanen: Vastauksetkin kestävät yhden minuutin.

Kysymyksen käsittely päättyi.

Puhemies Matti Vanhanen: Arvoisat edustajat! Ilmoitan, että Sveitsin parlamentin puhe-
mies Irène Kälin seurueineen on saapunut seuraamaan täysistuntoa. Eduskunnan puolesta
lausun arvoisat vieraat tervetulleiksi eduskuntaan. [Suosionosoituksia]

2.3. Suullinen kysymys antisemitismin torjumisesta (Antero Laukkanen kd)

Suullinen kysymys SKT 65/2022 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Matti Vanhanen: Seuraava kysymys, edustaja Laukkanen.

Keskustelu

16.43 Antero Laukkanen kd: Arvoisa herra puhemies! Eilen täällä eduskunnassa järjes-
tettiin historiallinen, ensimmäinen antisemitismia käsittelevä seminaari, johon osallistui

Pöytäkirja PTK 38/2022 vp

EU:n antisemitismin vastaisen työn koordinaattori. Lisäksi tiistaina perustettiin eduskuntaan antisemitismin vastainen ryhmä.

Juutalaisvastaisen puheen määrä Euroopassa on koronapandemian aikana kasvanut merkittävästi. Pandemian myötä ovat levinneet erilaiset juutalaisia syyllistävät salaliittoteoriat. Juutalaisia syytetään jopa Venäjän hyökkäyssodasta Ukrainassa.

20-luvun antisemitismi noudattaa tuttua kaavaa: kauheilla asioilla, joita on vaikea käsittää, syyllistetään juutalaisia, ja väitteet leviävät salamannopeasti internetissä. Antisemitismin vakavuus ei katso sitä kohtaavan juutalaisväestön kokoa. Suomen juutalainen seurakunta, jolla on jäseniä vain 1 500, tunnetaan tiukoista turvallisuusjärjestelyistään. Minikään seurakunnan ensisijainen tehtävä ei tulisi olla jäsentensä turvallisuuden takaaminen, niin kuin nyt tapahtuu.

Kysyn, arvoisat ministerit: EU on julkaissut strategian antisemitismin torjumiseksi ja juutalaisen elämäntavan vaalimiseksi. Miten Suomi aikoo viedä tämän EU:n strategian toteutukseen? Ja mitä hallitus aikoo tehdä internetissä ja yhteiskunnassa rehottavan antisemitismin kitkemiseksi?

Puhemies Matti Vanhanen: Pyydän edustajia pysymään myös kysymyksessä minuutissa. — Ottaako oikeusministeri tämän? — Ministeri Henriksson.

16.45 Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun puhutaan antisemitismistä, niin puhutaan myös rasismista, ja se on äärimmäisen vakava asia. Niin kuin tässä salissa olemme moneen kertaan todenneet, rasismille, antisemitismille ei ole mitään sijaa — ei Suomessa eikä muuallakaan.

Suomi toimii aktiivisesti sen puolesta, että kaikki tällainen viha saataisiin kitkettyä. Ja voin kertoa sen, että kun oikeusministerit kokoontuivat Ranskan Lillessä muutama kuukausi sitten, jokainen oikeusministeri oli omalta osaltaan tuonut esille sen, mitä se oma valtio on tehnyt antisemitismin kitkemiseksi. On olemassa myös YouTubeissa ote tästä, ja tällä haluttiin myös viestittää koko Euroopalle, kuinka tärkeästä asiasta on kyse ja kuinka on tärkeitä, että emme koskaan unohda, koska se, mitä tapahtui toisen maailmansodan aikana, ei saa koskaan toistua. [Vasemmalta: Hyvä vastaus!]

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.4. Suullinen kysymys hoitajien palkkojen korotuksista (Harry Harkimo liik)

Suullinen kysymys SKT 66/2022 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Matti Vanhanen: Seuraava kysymys, edustaja Harkimo.

Keskustelu

16.46 Harry Harkimo liik: Arvoisa puhemies, ärade talman! Hoitajien lakko pahentaa koronan aiheuttamia hoitojonoja. Tämä lakko olisi pitänyt pystyä välttämään tai ainakin se on saatava loppumaan — ihmisten terveys on tärkeää.

Pöytäkirja PTK 38/2022 vp

Tämän hallituksen talouspolitiikasta kertoo se, ettei hoitajien palkankorotuksiin ja hyvinvointialueiden palkkaharmonisaatioon ole varattu yhtään euroa. Valtio kuitenkin maksaa hoitajien palkankorotukset joko tänä vuonna kuntien valtionosuuksina tai ensi vuoden alusta suoraan alueille.

Arvoisa valtiovarainministeri Saarikko, mistä löytyvät rahat sote-alan palkankorotuksiin ja palkkaharmonisaatioon, koska niihin ei kehysriihessä varauduttu? Mikäli rahaa ei allokoida hyvinvointialueille, joutuvat he irtisanomaan tai lomauttamaan henkilökuntaa. Tämä ei ainakaan nopeuta ihmisten hoitoonpääsyä.

Puhemies Matti Vanhanen: Ministeri Saarikko.

16.47 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Meillä ei olisi terveyttä ja hyvinvointia suomalaisille, ellei olisi niiden tekijöitä. Tästä hyvinvointialueuudistuksesta, joka astuu voimaan tai aloittaa käytännön työnsä ensi vuoden alusta: Edustaja Harkimo, teidän kysymyksenasettelunne ei ollut aivan kohdallaan. Kyllä, hyvinvointialueille on varattu rahaa myös palkkaharmonisaatioon eli palkkojen tason yhtenäistämiseen. Ja kyllä, tähän rahoituspohjaan on myös varattu palkkojen korotuksia sen yleisen linjan mukaisesti, mikä Suomessa on varattu.

Mitä tulee nyt käynnissä olevaan työmarkkinatilanteeseen julkisen sektorin kunnallisen alan osalta, rohkeiden tietysti sopimusosapuolia neuvottelupöytään. Sopimisella ja sovinnollisuudella on näinä aikoina aivan erityinen arvo.

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.5. Suullinen kysymys Suomen ja Venäjän kumppanuussopimuksesta (Ano Turtiainen vkk)

Suullinen kysymys SKT 67/2022 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Matti Vanhanen: Seuraava kysymys, edustaja Turtiainen.

Keskustelu

16.48 Ano Turtiainen vkk: Kiitos, arvoisa puhemies! Suomen ja Venäjän välisessä valtiopuolien sopimuksessa sanotaan, että sopimuspuolet edistävät hyvän naapuruuden hengessä keskinäistä yhteistyökumppanuuttaan. Sopimuksen ratifioinnista tulee heinäkuussa täyteen, siis tämän vuoden heinäkuussa, 30 vuotta. Arvoisa pääministeri, kuinka Suomi aikoo hyvän naapuruuden hengessä juhlistaa tätä 30-vuotista sopimusta? — Kiitos.

Puhemies Matti Vanhanen: Olisi ollut ulkoministerille esitetty kysymys, mutta pääministeri.

16.49 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Näissä valitsemissa olosuhteissa olettaisimme, että emme mitenkään.

Pöytäkirja PTK 38/2022 vp

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.6. Suullinen kysymys eläkeläisten toimeentulon parantamisesta (Pia Viitanen sd)

Suullinen kysymys SKT 68/2022 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Matti Vanhanen: Seuraava kysymys, edustaja Viitanen.

Keskustelu

16.49 **Pia Viitanen sd:** Arvoisa puhemies! Elämme aikoja, jolloin elämisen kustannukset nousevat nopeasti. Se näkyy sähkölaskussa, se näkyy kaupankassalla, se näkyy bensapumpulla. Moni pienituloinen ihminen on joutunut todella vaikeaan tilanteeseen. [Jussi Halla-aho: Vasemmistohallitus!] Jotkut ovat esittäneet tässä tilanteessa esimerkiksi isoja sosiaaliturvaleikkauksia kaikkein pieniosaisimmille, heille, joilla muutenkin menee kaikkein heikoimmin. Se ei olisi oikein. Leikkausten tie tässä tilanteessa ei olisi oikea tie.

Puhemies! Moni eläkkeensaaja on joutunut hyvin vaikeaan tilanteeseen nyt. Eläkkeensaajat ovat rakentaneet ja rakentavat meille hyvää yhteiskuntaa. He kantavat mittavan, tärkeän kortensa kekoon. On oikein tukea, ja heitä pitää tukea tässä vaikeassa tilanteessa. Niinpä kysyn teiltä, ministeri Saarikko: mitä parannuksia eläkeläisten asemaan hallitus teki kehysriihessä?

Puhemies Matti Vanhanen: Ministeri Saarikko.

16.50 **Valtiovarainministeri Annika Saarikko** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Viitanen kuvaili ajan hengen ja vakavan tilanteen. Putinin hinnat energias-
sa heijastelevat jokaisen suomalaisen arkeen. Erityisen vaikea tilanne on heillä, joilla ei ole varaa valita, vaan pienituloisuus on arjen riesa. Siksi hallitus teki merkittävän periaatteellisen ratkaisun sosiaalisen oikeudenmukaisuuden nimissä: me tulemme aikaistamaan jo tälle vuodelle, syksyn puolella, viimeistään elokuun alussa, indeksikorotuksen osaksi perusturvaa, sosiaaliturvaa, mukaan lukien kansaneläkkeet, takuueläkkeet ja muut sosiaaliturvan keskeiset muodot. Esimerkiksi työmarkkinatuen osalta tämän hetken arvioiden mukaan korotus voisi olla noin 20 euroa kuussa. Se vastaa minusta mielekkäällä ja oikeudenmukaisella tavalla tähän hintojen nousuun. Niin ikään tämän ratkaisun osana eläketulovähennys tulee helpottamaan eläkeläisten arkea. Toimet täydentyvät tietysti sillä pohjalla, jota hallitus on toteuttanut kauden alusta lähtien: perusturvaa on parannettu, pienimpiä eläkkeitä on nostettu. Nyt jos koskaan nuo päätökset osoittavat oikeudenmukaisuutensa. [Vasemmalta: Kyllä, juuri näin!]

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.7. Suullinen kysymys pienituloisten tulevaisuuden turvaamisesta (Pasi Kivisaari kesk)

Suullinen kysymys SKT 69/2022 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Matti Vanhanen: Ennakkotietojen mukaan tähän samaan aiheeseen liittyy edustaja Kivisaaren kysymys. — Edustaja Kivisaari.

Keskustelu

16.52 Pasi Kivisaari kesk: Arvoisa puhemies! Hallituksen kehysriihi oli todella vakavien aikojen mukainen, siis huolenpitoa perusasioista. Asiat pitää etenkin tällaisina aikoina laittaa tärkeysjärjestykseen. Siksi esimerkiksi turvallisuuteen tehdään lisäpanostuksia, mutta myös arjen turvallisuuteen, kuten täällä äsken todettiin, perusturvaan toteutetaan poikkeuksellisesti indeksikorotus kesken vuoden. Tämä on erittäin hyvä asia. Kannan myös iloa siitä, että hallitus huomioi meidän tulevaisuustekijämme eli opiskelijat. Opintotuen tuloarajojen korotus siis vakinaistettiin.

Puhemies! Me tarvitsemme tulevaisuusturvaa. Siksi kysyisinkin arvoisalta pääministeriltä: miten hallitus varmistaa jatkossakin, että niin opiskelijat, pienituloiset eläkeläiset kuin lapsiperheet voivat luottaa valoisaan tulevaisuuteen? [Ben Zyskowicz: Velan lisääminen on siihen paras turva!]

Puhemies Matti Vanhanen: Pääministeri Marin.

16.53 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus on koko kautensa ajan tehnyt tekoja pienituloisten ihmisten aseman parantamiseksi niin opiskelijoiden, lapsiperheiden, eläkeläisten kuin esimerkiksi työttömien ihmisten osalta. Hallituksen ohjelman ytimessä on niin taloudellisesti, sosiaalisesti kuin ekologisestikin kestävä yhteiskunnan rakentaminen. Esimerkiksi tässä riihessä teimme toimeentulon puolelle merkittäviä päätöksiä, joita valtiovarainministeri Saarikko tässä kuvasi, mutta myös tulevaisuuden rakentamisen osalta, esimerkiksi mittavat panostukset tki-toimintaan, koulutukseen, ammatillisen koulutuksen opettajien vakinaistaminen, määrärahan osoittaminen tänne — nämä ovat kaikki sellaisia tekoja, jotka rakentavat tulevaisuutta, kestävämpää tulevaisuutta, jonka varaan myös kestävä talous rakentuu.

Puhemies Matti Vanhanen: Niitä edustajia, jotka haluavat esittää näihin kahteen edelliseen kysymykseen lisäkysymyksiä, pyydän nousemaan seisomaan ja painamaan V-painiketta. — Edustaja Zyskowicz.

16.54 Ben Zyskowicz kok (vastauspuheenvuoro): [Puhuja aloittaa puheenvuoron mikrofonin ollessa suljettuna]

Puhemies Matti Vanhanen: Mikrofoni.

Arvoisa herra puhemies, anteeksi! Hallitus teki kehysriihessään mittavia panostuksia muun muassa maanpuolustukseen — erinomainen asia. Mittavia panostuksia varautumi-

Pöytäkirja PTK 38/2022 vp

seen — erinomainen asia. Mutta samalla, kun tämmöisiin välttämättömiin, hyviin asioihin panostetaan jopa miljardiluokassa, siis tuhansien miljoonien eurojen luokassa, hallitus ei ole pystynyt mistään, siis ei mistään, vähemmän tärkeästä säästämään. Päinvastoin — tämä 370 miljoonaaan sovittiin jo vuosi sitten, kun ylitettiin kehykset 500 miljoonalla. Te, ministeri Saarikko, olette sanonut ainakin kaksi kertaa televisiossa, mitkä näistä panostuksista maanpuolustukseen ja muihin hyviin asioihin olisi kokoomus jättänyt tekemättä. Tämähän on älyllisesti tosi epärehellistä. Kai niitä säästöjä voi ottaa jostain muualta kuin näistä panostuksista, [Välihuutoja vasemmalta] mitkä te tässä sanoitte. Joten kysyn teiltä, ministeri Saarikko: milloin te lopetatte tällaisilla epärehellisillä argumenteilla argumentoinnin? Ja puhemies, jos ministeri Saarikko vastaa, että haluaisin kuulla Zyskowitzilta, mistä hän säästäisi, niin toivon, että puhemies antaa minulle mahdollisuuden vastata. [Naurua]

Puhemies Matti Vanhanen: Ministeri Saarikko.

16.55 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minusta on isänmaamme kannalta todella merkittävä ja suuri arvo sillä, että tässä salissa näillä lisäyksillä, joita on tehty puolustukseen, rajamme turvallisuuteen ja myös Ukrainasta sotaa pakenevien inhimilliseen auttamiseen, on näin laaja yhteisen enemmistön tuki. Tätä arvostan, ja uskon sen olevan hyväksi Suomelle. Kiitos kokoomukselle tuesta näissä asioissa.

Mutta selvästi meillä on ehkä näkökulmaeroa esimerkiksi siinä, olisiko nyt ollut oikea aika rahoittaa näitä vaativia ja tärkeitä, välttämättömiä, päätöksiä vaikkapa sosiaaliturvaa leikkaamalla. Minä en pitänyt sitä tässä ajassa oikeudenmukaisena, kun juuri nyt me tarvitsemme poikkeuksellista yhtenäisyyttä ja yksituumaisuutta kansakuntana. Inflaatio korottaa hintoja, ruuan hintaa jopa 10 prosentilla. Se vaikuttaa kaikkein eniten niiden elämään, joiden tulot ovat pienimpiä. Minusta se on oikeudenmukaista. [Pia Viitanen: Juuri näin, se on oikeudenmukaista!] Ja kyllä, edustaja Zyskowicz, hallitus tekee myös 370 miljoonan euron pysyvät säästöt, joista isoimmat kohdistuvat liikenteen uusiin tiehankkeisiin.

Puhemies Matti Vanhanen: Lisäkysymys, edustaja Mäkelä.

16.57 Jani Mäkelä ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Aikaisemmin keskusteltiin venäläisestä energiasta luopumisesta, ja se on tärkeä asia. Samalla on kuitenkin turvattava kansalaisten ostovoima tämän venäläisestä energiasta luopumisen aikana. Muualla Euroopassa kompensoidaan aivan oikeasti tätä energianhinnan nousua esimerkiksi polttoaineverotuksen laskulla. Myöskin muut hinnat nousevat polttoaineen hintojen noustessa. Ruuan hinta nousee, ja muualla Euroopassa tuetaan kansalaisten ostovoimaa esimerkiksi alentamalla ruoan arvonlisäveroa.

Jotenkin minusta kuulostaa siltä, että hallituksella ei ole oikein mitään tarjottavaa tavalliselle työnsä tekeväälle, asiansa kunnolla hoitavalle kansalaiselle. Heille vain tulee lisää maksurasitusta ja velkaa tulevaisuutta ajatellen. Kysynkin hallitukselta: milloin Suomessa ryhdytään tällaisiin kuvattuihin konkreettisiin toimenpiteisiin kansalaisten ostovoiman turvaamiseksi tässä kriisitilanteessa energianhinnan noustessa?

Puhemies Matti Vanhanen: Ministeri Saarikko.

Pöytäkirja PTK 38/2022 vp

16.58 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin kaikkein tärkeintä on turvata toimet nyt niin, että tässä maassa on suomalaista ruokaa, jota suomalaiset maanviljelijät tuottavat, ja omavaraisuutta energian suhteen kaikissa olosuhteissa. Ja kyllä, me kiinnitämme huomiota myös siihen, että tähän kaikkeen olisi varaa nyt Putinin hintojen aikana.

Nostan esiin kolme konkreettista toimenpidettä, joista yksi käsiteltiin jo aiemmissa kysymyksissä, eli pienituloisimpien sosiaaliturvan indeksin aikaistus. Työikäisen väestön näkökulmasta juuri tänään valtioneuvosto on antanut merkittävän esityksen: verotuksessa oleva työmatkavähennys oman auton käytöstä työmatkoilla. Tuon esityksen, joka parantaa tuota vähennystä noin 20 prosentilla, eduskunta saa tuota pikaa käsiteltäväkseen. Kolmas kokonaisuus on tänään tehty päätös jakeluvelvoitteen väliaikaisesta laskemisesta, joka tulee hallituksen tahdon mukaisesti, jos markkinatalous toimii ja bensapumpuilla näin yrittäjät päättävät, laskemaan bensiinin hintaa noin 10–12 senttiä litralta.

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.8. Suullinen kysymys työllisyyden ja talouden tukemisesta (Jussi Saramo vas)

Suullinen kysymys SKT 70/2022 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Matti Vanhanen: Seuraava kysymys, edustaja Saramo.

Keskustelu

16.59 Jussi Saramo vas: Kiitos, arvoisa puhemies! Minäkin liityn kiittäjien joukkoon: tämä ministeri Sarkkisen ajama kansaneläkkeen indeksimuutos oli todella tärkeä.

Toisin kuin kokoomuksen puheista voisi kuvitella, Suomihan lähtee nyt tähän Venäjän hyökkäyksen aiheuttamaan kriisiin todella vahvasta tilanteesta: meillä hallituksen ajama ja oikeiston viherhumpaksi haukkuma politiikka on vahvistanut meidän omaa energiantuotantoamme suhteessa tuontien energiaan Venäjältä, toisaalta elvytyspolitiikka on vähentänyt työttömyyttä, ja meidän työllisyys on uudessa ennätyksessä, loppuvuodesta julkistalous kääntyi ylijäämäiseksi, ja velka-aste on laskenut peräti neljä prosenttiyksikköä viime vuonna. Nämä ovat aivan huikeita lukemia, mutta totta kai Venäjän rajanaapurina me ollaan vaikeassa tilanteessa, ja kaikki ennustavat, että meidänkin talous tässä tulee hyytymään. Jos muun Euroopan talous hyytyy paljon, se vaikuttaa myös meihin. Kysynkin valtiovarainministeriltä: Kun me kuitenkin vaadimme kovempia sanktioita, miten me samalla voidaan varmistaa, että tuetaan jatkossakin työllisyyttä ja kasvua? Tässä mainittiin jo, miten pienituloisia tuetaan, mutta miten me tuetaan yleisesti talouden pyörien pyörimistä?

Puhemies Matti Vanhanen: Ministeri Saarikko.

17.00 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tärkeä kysymys, ei siis vain se, miten tämä maa tulee toimeen ja miten paljon velkaannumme. Vaihtoehto velkaantumiselle on talouden kasvu, ja sen eteen meidän on tehtävä erityisesti näinä aikoina kaikkemme. Sitä ei tee yksin hallitus, vaan sitä tekevät yri-

Pöytäkirja PTK 38/2022 vp

tykset — yritykset, jotka työllistävät. Esimerkiksi tänään on esitelty energiaomavaraisuutta ja uusiutuvaa energiaa vahvistava kokonaisuus, mutta eivät ne hallituksen toimet mihinkään riitä, vaan niiden pääviesti on laittaa nyt yksityistä rahaa liikkeelle näiden asioiden puolesta, jotta irtaannumme venäläisestä energiasta.

Toinen iso kokonaisuus on tutkimus ja kehitys, uuden luominen ja tuottavuuden lisääminen sitä kautta. Se on tukea korkeakoulutukselle ja tiedeyhteisölle, mutta se on tukea myös yrityksille verovähennyskannusteen muodossa ja konkreettisina lisäeuroina, joka on ollut menestysresepti Suomelle 90-luvulla, ja haluan uskoa, että se on sitä myös 2020-luvulla — kasvun hyväksi.

Kysymyksen käsittely päättyi.

Puhemies Matti Vanhanen: Valitettavasti tälläkään kertaa kaikki eivät päässeet esittämään kysymyksiä.

Kyselytunti päättyi.

Puhemies Matti Vanhanen: Siirrytään päiväjärjestyksen muihin asioihin.

3. Hannakaisa Heikkisen vapautuspyyntö suuren valiokunnan ja tulevaisuusvaliokunnan jäsenyydestä

Vapautuspyyntö VAP 8/2022 vp

Ainoa käsittely

Eduskunta hyväksyi vapautuspyynnön.

Täydennysvaali toimitetaan perjantaina 8.4.2022 kello 14 pidettävässä täysistunnossa. Ehdokekslistat on jätettävä keskuskansliaan viimeistään 8.4.2022 kello 11.

4. Valtiontalouden tarkastusviraston erilliskertomus eduskunnalle: Finanssipolitiikan valvonnan raportti 2021

Kertomus K 22/2021 vp

Valiokunnan mietintö TrVM 2/2022 vp

Ainoa käsittely

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Käsittelyn pohjana on tarkastusvaliokunnan mietintö TrVM 2/2022 vp. Nyt päätetään kannanotosta kertomuksen johdosta.

Mennään keskusteluun, jonka aloittaa valiokunnan puheenjohtaja, edustaja Alanko-Kahiluoto. — Olkaa hyvä.

Keskustelu

17.02 **Outi Alanko-Kahiluoto vihr** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tarkastusvaliokunta on käsitellyt finanssipolitiikan valvonnan raportin vuodelta 2021. Valiokunta kiinnittää mietinnössään huomiota finanssipolitiikkaan erityisesti koronapandemian aikana, Ukrainan kriisiin, hallituksen työllisyystoimiin, EU:n finanssipoliittisten sääntöjen uudistamiseen sekä tarkastusviraston kehittämään suhdanneindikaattoriin.

Käsittelen ensimmäisenä finanssipolitiikkaa koronapandemian aikana ja vuonna 2021. Hallituksen elvyttävä finanssipolitiikka oli asiantuntijoiden mukaan tarpeen koronavuonna 2020. Talouden toipuminen koronakriisistä on ollut ennakoitua nopeampaa, ja bruttokansantuote ylitti pandemiaa edeltäneen tasonsa jo alkuvuonna 2021. Taloutta elvyttävät toimet vielä vuonna 2021 olivat kuitenkin perusteltuja, jotta voitiin varmistaa talouden elpymisen kriisin jälkeen.

Kuluvan vaalikauden jälkeisille vuosille ennustetaan suuria alijäämiä, jotka pahentavat julkisen talouden kestävyyyteen liittyviä riskejä. Valiokunnan mielestä julkisen talouden kestävyysshaasteisiin tulee suhtautua vakavasti ja haasteet tulee myös ottaa huomioon talous- ja finanssipolitiikan toteutuksessa.

Venäjän hyökkäys Ukrainaan helmikuussa 2022 muutti taloustilanteen nopeasti jälleen erittäin epävarmaksi. Hyökkäyksellä tulee olemaan merkittäviä vaikutuksia sekä kansainväliseen että Suomen talouteen. Talouskasvua hidastavat energian hintojen nousu, tilanteen luoma yleinen epävarmuus sekä tarjonnan pullonkaulojen paheneminen. Ukrainan sota aiheuttaakin tarpeen lisätä julkisia menoja Suomessa ja Euroopan unionissa. Akuutti humanitaarinen kriisi, puolustuksen voimavarojen parantaminen, nopea energiasiirtymä, hintojen nousun vaikutusten pehmentäminen ja Ukrainan jälleenrakennus tulevat lisäämään tarvetta julkisten menojen lisäykselle. Menonlisäykset tulee kuitenkin asiantuntijoiden mukaan kyetä perustelemaan kriisiin liittyvillä välttämättömillä syillä. Samanaikaisesti hallituksen tulisi pystyä huolehtimaan julkisen talouden kestävydestä sekä kyetä parantamaan pitkän aikavälin talouskasvun edellytyksiä. Kasvun edellytysten turvaamiseksi tulee kiinnittää huomiota myös Suomen houkuttelevuuteen investointikohteena. Myös turvallisuuspoliittiset ratkaisut voivat osaltaan vaikuttaa tähän.

Seuraavaksi käsittelen hallituksen työllisyystoimia. Hallitus pyrkii saavuttamaan julkisen talouden kestävyyttä koskevat tavoitteensa ennen kaikkea työllisyyttä lisäämällä. Hallituksen kestävyystiekartan mukaan työllisyystoimien julkista taloutta vahvistavat vaikutukset ovat arviolta 1–2 miljardia euroa. Tarkastusviraston arvion mukaan työllisyystoimien vaikutus julkiseen talouteen on kuitenkin vaatimaton ja jää puoleen hallituksen esittämästä arviosta. Asiantuntijat pitävät VTV:n havaintoja tärkeinä, mutta on vaikea arvioida työllisyystoimenpiteiden vaikuttavuutta sekä erottaa toimenpiteiden vaikutuksia muusta talouskehityksestä. Vaikutukset myös tulevat vasta viiveellä. Lisäksi työllisyysasteen noustessa työttömien joukkoon jää entistä vaikeammin työllistyviä, jolloin työllistämistoimien henkilöissä mitatut vaikutukset pienenevät. On myös huomattava, että työllisyysasteen nostaminen on hallitusohjelmassa tärkeä ja kestävyystiekarttaa laajempi tavoite.

Sitten EU:n finanssipoliittisten sääntöjen uudistamisesta: EU:ssa käsitellään parhaillaan yhteisten finanssipoliittisten sääntöjen mahdollista muuttamista. Sääntöjen monimutkaisuus ja tulkinnanvara ovat johtaneet niiden heikkoon noudattamiseen. Euroopan velkakriisin jälkeen vahvistetut säännöt ja niiden valvonta eivät ole estäneet jäsenmaiden ylivelkaantumista. Ongelmana pidetään myös sitä, että EU:n talouden ohjausjärjestelmä ei ole

Pöytäkirja PTK 38/2022 vp

riittävästi kannustanut julkisiin investointeihin. Vihreän siirtymän onnistuminen ja nopeuttaminen ovat tärkeitä Euroopan pitkän aikavälin kasvun turvaamiseksi. Valiokunta on jo aikaisemmin — sekä kuluvalle että edellisellä vaalikaudella — eri yhteyksissä kiinnittänyt huomiota EU:n finanssipoliittisten sääntöjen monimutkaisuuteen ja läpinäkyvyyteen. Sääntöjä tulee yksinkertaistaa, ja erityisesti jäsenmaiden kansallista sitoutumista sääntöjen noudattamiseen tulee vahvistaa.

Viimeiseksi käsitellään vielä tarkastusviraston kehittämää suhdanneindikaattoria. Tarkastusviraston raportissa arvioidaan suhdannetilannetta viraston kehittämällä vaihtoehtoisella tavalla. Tarkastusviraston suhdanneindikaattorin perusteella laskettu arvio vuosien 2021 ja 2022 suhdannetilanteesta poikkeaa merkittävästi valtiovarainministeriön Euroopan komission menetelmään perustuvasta arviosta. Valiokunta pitää hyvänä ja tarpeellisenä, että tarkastusvirasto pyrkii kehittämään analyysityökaluja lakisääteisen finanssipolitiikan valvontatehtävän tueksi. Valiokunnan mielestä viraston kehittämien analyysityökalujen tieteellinen vertaisarviointi ja laskelmien julkistaminen ovat kuitenkin ensiarvoisen tärkeitä tarkastusviraston finanssipolitiikan valvontatehtävän läpinäkyvyyden turvaamiseksi ja avoimen julkisen keskustelun mahdollistamiseksi.

Valiokunnan kannanottoehdotus on, että eduskunnalla ei ole huomautettavaa kertomuksen johdosta. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin, kiitoksia. — Edustaja Kiuru.

17.09 Pauli Kiuru kok: Arvoisa herra puhemies! Toimiva talous on olennainen osa turvallisuutta. Suomeen tarvitaan lisää kansainvälisiä investointeja. USA:n ja Länsi-Euroopan näkökulmista Suomi sijaitsee reuna-alueella arvaamattoman naapurin kupeessa. Investoinnit tehdään reuna-alueille viiveellä, mutta ne vetäytyvät sieltä pois ensimmäisenä epävakauden lisääntyessä. Tämä huomioiden valiokunta otti mukaan mietintöön seuraavan lauseen: ”Kasvun edellytysten turvaamiseksi tulee kiinnittää huomiota myös Suomen houkuttelevuuteen investointikohteena. Turvallisuuspoliittiset ratkaisut voivat myös osaltaan vaikuttaa tähän.” Ja turvallisuuspoliittisilla ratkaisuilla suomen kielellä tarkoitetaan Nato-ratkaisua.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Kiviranta.

17.10 Esko Kiviranta kesk: Arvoisa puhemies! Maskista vapautuminen houkutteli minut tänne puhujakorokkeelle, vaikka puhun lyhyesti.

Suomen julkisessa taloudessa on tunnetusti pitkään ollut merkittävä kestävyysvaje väestön ikääntymiseen liittyvän menokasvun johdosta. [Ben Zyskowiec: Nyt ei ole hallitus kuuntelemissa, valitettavasti!] Tämän vuoksi julkisen velan jatkuvasta kasvusta on syytä olla erityisen huolestunut. [Ben Zyskowiec: Minä käyn hakemassa ministeri Saarikon!] Ukrainan tapahtumista johtuva kriisi tietysti lisää velkaantumista entisestään. Tämä on muun muassa maanpuolustukseen ja huoltovarmuuteen käytettävien varojen osalta hyvin perusteltua. Julkista taloutta tulisi tästäkin huolimatta alkaa asteittain sopeuttaa. Sopeuttaminen pitäisi muun muassa alkaneen korkotason nousun vuoksi aloittaa suhteellisen pian.

Hallituksen päätös korottaa menokehystä kesken kauttaan heikentää aiemmin hyvin toimineen kehysmenettelyn uskottavuutta toimia menokehityksen hillitsijänä. Näin siitäkin huolimatta, että menokehystä poikkeamiseen on tietenkin toinen toistaan parempia pe-

Pöytäkirja PTK 38/2022 vp

rusteita. Hyvät asiat ovat hyviä asioita, mutta kaikkeen ei raha riitä. Kriisit ovat lisänneet uskottavuuden merkitystä finanssipolitiikassa, koska uskottavuus auttaa pitämään velanhoidon kustannukset maltillisina.

Arvoisa puhemies! Myös tarkastusvaliokunnan mielestä julkisen talouden kestävyys-haasteisiin tulee suhtautua vakavasti. Haasteet tulee ottaa huomioon myös talous- ja finanssipolitiikan toteutuksessa, ja siinä tulee kiinnittää huomiota nimenomaan julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyden turvaamiseen.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin, kiitoksia. — Edustaja Laukkanen.

17.13 Antero Laukkanen kd: Arvoisa herra puhemies! Vain muutaman asian tässä nostaisin esille tästä hyvästä mietinnöstä, joka on myös varsin tiivis ja keskittyy oleelliseen.

Täällä todetaan erityisesti finanssipolitiikasta, että se on koronapandemian aikana varsin hyvin onnistunut, ja olen osittain samaa mieltä. Mutta sitten kun tullaan näihin kehystasoihin, joita on korotettu vuosille 2022 ja -23, mietintö toteaa, että ne rikkovat sekä valiokunnan kuulemien asiantuntijoiden että tarkastusviraston mukaan selvästi kehysjärjestelmän periaatteita. Velkaa lisätään voimakkaasti, ja tietysti tässä tilanteessa, jossa Suomi on ja, voi sanoa, koko Eurooppakin tällä hetkellä, jossakin määrin velanotto, jotta tilanne voisi olla vakaa, on perusteltua.

Sitten toisena asiana vielä nostaisin sen, että kun tässä esityksessä pohditaan näitä työllisyystoimia ja sitä, millaisia ne ovat olleet, niin aivan oikein huomioidaan se, että kun tavoitetaso siitä hyvästä, joka syntyisi yhteiskuntaan, olisi noin kaksi miljardia, se onkin vain 500 miljoonaa. Tähän on hyvin selkeä syy, sillä niissä työttömissä, jotka ovat työllistyneet, on aika paljon sellaisia, jotka ovat osatyökykyisiä, mikä sekin on hyvä asia, mutta jos sellaiset ylemmän keskiluokan työttömät eivät saa töitä, niin ei synny sitä yhteistä jaettavaa niin kuin on oletettu. Eli se, että osatyökykyisiä on työllistynyt, on hieno asia, mutta siitä eivät varsinainen bruttokansantuote ja se yhteinen jaettava sitten hyödy. Hallituksen tulisi todella keskittyä sellaisiin toimiin, jotka synnyttävät aidosti uusia korkeapalkkaisia töitä.

Sitten tästä talouden hoidosta: Kyllä tässä nyt valitettavasti on sellainen tilanne syntymässä, että koko tämä niin sanottu korjaamisliike jää tulevien hallitusten tehtäväksi, ja jokaisen kansanedustajan tulisi kyllä olla huolissaan siitä, miten me siihen pystymme. Leikkauksia joudumme tekemään, mutta mistä ja millä aikajänteellä, ne ovat isoja kysymyksiä. Varsinkin, kuten tässä mietinnössä todetaan, kun ikääntyvien määrä lisääntyy kaiken aikaa, miten tämän huoltosuhdekysymyksen ratkaisemme.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Niin. — Edustaja Viitanen.

17.16 Pia Viitanen sd: Arvoisa herra puhemies! Kiitoksia jälleen valiokunnalle työstä tärkeän asian parissa ja kiitos valiokunnan puheenjohtajalle hyvästä mietinnön esittelystä. Me elämme hieman haasteellisia aikoja, eikä vallan hieman, sillä kun tämä raportti tehtiin, niin emme vielä tieneet siitä traagisesta tilanteesta, mikä nyt on Venäjän bruttaalin hyökkäyssodan myötä syntynyt Ukrainassa. Se tietenkin osaltaan aiheuttaa mittavia muutoksia ympäristöön ja myös taloushaasteisiin. Sitähän ei tässä raportissa vielä ole ehditty edes käsitellä, joten me jokainen ymmärrämme, että helpolla emme ole selvinneet ja helpolla emme tule selviämään.

Pöytäkirja PTK 38/2022 vp

Kuitenkin on tärkeätä tässä raportissa, ja myös asiantuntijat toteavat selkeästi sen, että korona-aikaiset toimet, joita talouspolitiikassa tehtiin, ovat olleet oikea-aikaisia ja ne ovat olleet perusteltuja ja että esimerkiksi Suomi kuuluu nyt niiden maiden joukkoon, jotka ovat velkaantuneet Euroopan unionissa keskimääräistä vähemmän tämän kriisin aikana.

Täällä esitettiin, ja myös raportissa esitettiin, epäilyksiä työllisyystavoitteiden suhteen. Puheenjohtaja totesi omassa puheenvuorossaan, että tietenkin niiden tulkinta voi olla vaikeaa, vaikutusten näkeminen vaikeaa, sillä osa tulee viiveellä ja arviointi on sitäkin kautta hankalaa.

Mutta haluan todeta tässä yhteydessä sen faktan, että kaiken kaikkiaan tämä hallitus on onnistunut myös työllisyyspolitiikassa hyvin. Työllisyysaste on hyvällä tasolla, ja kaiken kaikkiaan hallitus on pitkästä aikaa sellainen hallitus, joka on pääsemässä työllisyystavoitteeseensa. Lisää työllisiä vuoden takaiseen nähden on tällä hetkellä 89 000. Ja tietenkin tässä suhteessa muistamme vielä sen ajan hetki sitten, kun esimerkiksi kaikki talousennusteet korjattiin paremmiksi juuri hyvän talouskehityksemme kautta.

Eli olen kyllä luottanut näihin talouspoliittisiin valintoihin ja tulen muuten luottamaan niihin jatkossakin, mikäli ei mennä sille lyhytnäköiselle leikkaustielle. Kansakuntaa on eheyttävä, pidettävä yhtenäisenä vaikeina aikoina. Jos nyt rupeaisimme leikkaamaan esimerkiksi heikompiosaisilta, niin se ei olisi oikein. Ei olisi oikein ottaa niiltä, jotka ovat muutenkin vaikeimmassa asemassa, ja se ei olisi minun mielestäni myöskään talouspoliittisesti viisasta tässä yhteydessä.

Mutta tällä mennään, ja tässä on tämä raportti. Katsomme sitten tulevaisuudessa lisää, miltä se näyttää.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Mäkelä.

17.19 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Kyllähän se vähän kummallista olisi, jollei tuollaisella velanotolla, mitä nyt on harjoitettu korona-aikana, työllisyys kasvaisi. Kun kymmeniä miljardeja pumpataan velkaa tukiaisiin, niin kyllähän siinä täytyy silloin työllisyydenkin kasvaa ainakin väliaikaisesti. Totta kai työllisyys myös kasvaa silloin, kun nousee koronan aiheuttamasta kuopasta ylös ja talous jollain tavalla toipuu. Eli ei kannata olla älyllisesti epärehellinen noiden hallituksen työllisyyslukujen kanssa.

Tämä aihepiiri on sinänsä valtavan laaja ja tärkeä, ja mielestäni tässä on yhteinen iso nimittäjä se, että Suomelta puuttuu näkymä. Se näkymä puuttui jo ennen koronakriisiä ja ennen Venäjän hyökkäystä Ukraina. Eli miten meillä tulevaisuudessa hoidetaan asiat, kun me emme pysty vähentämään velkaantumista edes niin sanotulla nousukaudella? Valtiontalous ei ole ollut 2000-luvulla kunnolla ylijäämäinen kuin Nokia-kuplan pahimpina vuosina, jolloin muutaman vuoden ajan pystyttiin lyhentämään valtion velkaa. Sen jälkeen on ollut joitakin yksittäisiä vuosia, kun velkaa pystyttiin näennäisesti lyhentämään, mutta käytännössä koko loppuaika on ollut velkaantumista taloussuhdanteista riippumatta.

Nyt erityisesti koronakriisin myötä ollaan tultu tilanteeseen, jossa se velka, mitä otetaan, on syömävelkaa. Eli sitä ei käytetä sellaisiin investointeihin, jotka tulevaisuudessa toisivat jotakin lisää, vaan se käytetään tämän päivän elämiseen ja ylläpitoon. Siinä tilanteessa, kun lähdettiin koronakriisiin, Suomella oli teoreettiset edellytykset ottaa lisää velkaa, mutta nyt kun se velka käytetään tällä tavalla, niin tavallaan siinä syödään siemenperunat, jos puhutaan maatalouden termein. Eli miten päästään siihen tulevaisuuden näkymään, että meille tulisi työpaikkoja tämän häviävän teollisuuden tilalle? Täällä on monesti

Pöytäkirja PTK 38/2022 vp

puhuttu datakeskuksista ja muista asioista, mitä tulee tämän energiavallankumouksen myötä, mutta jos sinne datakeskukseen tulee muutama kymmenen työpaikkaa korvaamaan satojen paikkojen paperitehdasta, eipä se kyllä paljon lohduta.

Lisäksi meille on tullut päälle tämä maariski Venäjän toimien myötä. Eli nyt jo kansainväliset yritykset pohdiskelevat, uskaltaako tänne lähettää työntekijöitä, edes käymään maassa. Tällaisessa ilmapiirissäkö meidän pitäisi hankkia lisää investointeja Suomeen?

Vielä näistä EU:n taloussäännöistä: Kun entisiäkään sääntöjä ei ole koskaan pidetty, niin millä säännöillä on uskottavuutta tulevaisuudessa? Kysynkin: olisiko tässä mietinnössä pitänyt huomioida EU ja sen mahdolliset valuviat paremmin? Eli se, onko nyt niin, että EU:ssa ja eurossa on sellaisia maita, jotka eivät siellä kroonisesti tule pärjäämään, ja ennen kaikkea, tuleeko Suomi pärjäämään jatkossa yhtään sen paremmin euron puristuksessa, kun meillä ei ole keinoja oman finanssipolitiikkamme säätelyyn yhteisvaluutassa?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Ojala-Niemelä.

17.22 Johanna Ojala-Niemelä sd: Arvoisa herra puhemies! Toisin kuin tuossa edellä maalailtiin mustia ja synkkiä kuvia, asiantuntijoiden mukaan kuitenkin hallituksen elvyttävä finanssipolitiikka koronavuonna 2020 oli tarkoituksenmukaista. Kyllähän tässä se osoittautui oikeaksi, että valtio, jolla oli leveämmät hartiat, otti enemmän taloudellista iskuja vastaan kuin yksittäiset yritykset tai kansalaiset.

Valiokunta piti hyvänä hallituksen toimia koronapandemian aiheuttamien negatiivisten talous- ja työllisyysvaikutusten hillitsemiseksi. Talouden toipuminen koronakriisistä on ollut ennakoitua nopeampaa, ja bruttokansantuote ylitti pandemiaa edeltäneen tasonsa jo alkuvuodesta 21. Taloutta elvyttävät toimet vielä vuonna 21 olivat kuitenkin perusteltuja vahvasta talouskasvusta huolimatta, jotta voitiin varmistaa talouden elpymisen kriisin jälkeen.

Suomen julkinen talous on selvinnyt koronapandemiasta keskimääräistä paremmin, muihin EU-jäsen maihin verrattuna, ja julkisen talouden alijäämän arvioidaan pienentyneen merkittävästi. Vaikka julkisen talouden velka on nyt kuitenkin jäämässä korkeammalle tasolle kuin ennen pandemiaa, niin vaikka velan kasvu onkin ollut maltillista EU-vertailussa, tämä tietenkin aiheuttaa huolta sitten tulevia kriisejä varten, ja näihinkin täytyy sitten valmistautua. Julkista taloutta onkin ryhdyttävä asteittain sopeuttamaan, ja sopeuttamisen ei tarvitse olla välitöntä, mutta sen kuitenkin tulisi olla hallituksen suunnitelmia nopeampaa.

Valiokunnan kuulemien asiantuntijoiden mukaan koronapandemian päättyessä olisi kiinnitettävä huomiota julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyys turvaamiseen. Tässä yhteydessä julkisia voimavaroja on sitten lisättävä, ja ne tulisi kohdentaa enenevässä määrin tukemaan talouden siirtymää kohti hiilineutraalia tuotantoa ja kulutusta.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin, kiitoksia. — Edustaja Zyskowiec.

17.24 Ben Zyskowiec kok: Arvoisa herra puhemies! Arvoiset kansanedustajat! Edustaja Kiviranta ja edustaja Laukkanen käyttivät mielestäni erinomaiset puheenvuorot, joissa kantoivat huolta meidän hillittömästä velkaantumisvauhdista. Jos oikein ymmärsin, niin myös edustaja Ojala-Niemelä kantoi tästä asiasta huolta. Valitettavasti ministeri Saarikko tai pääministeri Marin eivät olleet kuuntelemassa esim. edustaja Kivirannan hyvin asian-

Pöytäkirja PTK 38/2022 vp

tuntevaa puheenvuoroa. Yleensäkin edustaja Kiviranta käyttää täällä salissa vain asiantuntevia puheenvuoroja. [Antero Laukkanen: Näinhän se on!]

Tämä erilliskertomus on vuodelta 2021, ja silloin meidän maamme ja koko maailman vitsauksena oli koronapandemia. Nyt maamme ja vähintään koko Euroopan vitsauksena on Putinin Venäjän rikollinen hyökkäys Ukrainan kansaa vastaan, sota, joka monella tavalla vahingoittaa talouttamme, ja sota, joka myös vaatii huomattavia lisäpanostuksia maanpuolustukseen, huoltovarmuuteen ja erilaiseen varautumiseen. Niinpä äskeisessä kehysriihessä Marinin hallitus päätti miljardien eurojen lisäpanostuksista maanpuolustukseen ja muihin välttämättömiin, tarkoituksenmukaisiin, etten sanoisi pakollisiin, uusiin menoihin, jotka johtuvat Venäjän käyttäytymisestä. Nämä kehysriihen päättämät lisäpanostukset olivat perusteltuja, kannatettavia. Kokoomus antaa niille vahvan tukensa. Hyvä, että hallitus näistä päätti. Oikein hyvä, että hallitus näistä päätti.

Mutta nyt kävi kuten ennenkin: Tämä Marinin vasemmistohallitus ei osaa laittaa asioita tärkeysjärjestykseen. Tärkeysjärjestykseen laittamista ei nimittäin ole se, että kun tulee uusia, välttämättömiä, pakollisia menoja, niin kaikki nämä rahoitetaan uudella velalla — siis kaikki uudet ja vanhat uudet menot rahoitetaan lisävelalla. Kyllä se asioiden tärkeysjärjestykseen laittaminen ainakin tähän saakka valtiontaloudessa on tarkoittanut sitä, että jos tulee välttämättömiä, tuntuja, uusia menoja, niin silloin pyritään jostakin muualta vähemmän tärkeästä edes jonkin verran säästämään — siis edes jonkin verran säästämään. Itse esimerkiksi olen sitä mieltä, että missään tapauksessa kaikki koronasta johtuvat ylimääräiset menot eivät olleet rahoitettavissa jostakin muualta säästämällä, ja samaa mieltä olen myös näistä maanpuolustuksen, huoltovarmuuden ja vastaavien menojen päättämisestä, jotka tämä Venäjän raakalaismainen hyökkäys Ukrainaan on aiheuttanut. Kaikkia näitä menoja ei voi rahoittaa kehyksen sisältä jostakin muualta säästämällä.

Mutta se, että tämä hallitus ei pysty mistään löytämään mitään säästettävää siinä vaiheessa, kun se päättää miljardiluokan uusista menoista — tähän on täysin vastuutonta politiikkaa. Hallitus korosti, että kyllä se budjettiriihessä, jossa miljardeja meni uusiin tarpeellisiin, välttämättömiin, pakollisiin menoihin, päätti myös 370 miljoonan euron säästöistä. No ei päättänyt. Tästä 370 miljoonasta eurosta päätettiin jo vuosi sitten, kun päätettiin ylittää vuoden 2022 kehys 900 miljoonalla ja ensi vuoden kehys 500 miljoonalla eurolla. Silloin päätettiin, että tässä kehysriihessä tehdään 370 miljoonan euron säästöt. Mutta nyt, kun miljardeja jouduttiin laittamaan pakosta — ja kokoomus kannattaa — maanpuolustuksen, huoltovarmuuden, omavaraisuuden tarpeisiin, niin mitään uutta säästettävää ei löydetty mistään, ei mistään vanhasta menosta.

Ministerit tulevat tänne kehumään eduskunnan eteen: olemme laittaneet panostuksia sosiaaliturvaan, ammattikoulujen opettajiin, tutkimus- ja kehityspanostuksiin, oppivelvollisuuden korottamiseen, olemme laittaneet panostuksia maakunta- ja sote-uudistuksiin ja niin edelleen. Mutta kaikki nämä panostukset on tehty velkarahalla, niin hallituksen alun perin ohjelmassaan päättämät lisäpanostukset kuin ne välttämättömät lisäpanostukset, jotka ovat johtuneet koronasta tai Venäjän hyökkäyksestä Ukrainaan.

Nyt edustaja Viitanen ja äsken kyselytunnilla ministeri Saarikko sanoivat, että joo, mutta nyt ei ole oikea aika tehdä säästöjä, [Pia Viitanen pyytää vastauspuheenvuoroa] ja täältä vasemmalta kuoro huutaa, että hyvä, hyvä. — Ai, edustaja Viitanen, nyt ei ollut oikea aika tehdä säästöjä? No, milloinkas oli? Milloin tämä Marinin hallitus on tehnyt säästöjä? Ei tainnut olla oikea aika ensimmäisenä hallitusvuotena, eikä toisena, eikä kolmantena, eikä tule olemaan neljäntenä. Täällä hallituspuolueiden edustajat toteavat, että kyllä näihin vel-

Pöytäkirja PTK 38/2022 vp

kaantumisvauhdin aiheuttamiin ongelmiin, kun korkotasokin on nyt nousemassa, pitää lähivuosina puuttua, mutta tälle hallitukselle mikään aika ei ole ollut oikea aika päättää säästöistä. Ei mikään aika. Kyselytunnilla hallituspuolueiden edustajat hurskastelivat sillä, miten tämä hallitus on panostanut lapsiin, perheisiin, tulevaisuuteen. Tämä hallitus jättää lapsille, perheille, tulevaisuudelle ennennäkemättömän velkaantumisvauhdin. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitoksia. — Ja nyt minuutin mittainen vastauspuheenvuoro, edustaja Viitanen, olkaa hyvä.

17.31 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tuolla kyselytunnilla sanottiin, että jotkut haluaisivat kovasti leikata miljarditolkulla kaikkein pienituloisimmilta, heikompiosaisilta, ja kokoomus on esimerkiksi itse esittänyt tällekin vuodelle miljardin leikkausta kaikkein pienituloisimpien ihmisten sosiaaliturvaan. Kyllä mielestäni näinä aikoina niiden kurittaminen, jotka muutenkin ovat kaikkein vaikeimmassa asemassa, olisi väärin, ja se olisi myös mielestäni vastuutonta, ja se olisi myös huonoa talouspolitiikkaa, koska viimeinenkin ostovoima näiltä ihmisiltä viettäisiin.

Mutta puhemies, en minä provosoidu, minä totean vain, että samaan aikaan kun Ben Zyskowitz — joka tunnetusti käyttää värikästä kieltä ja painavia puheenvuoroja värikkään kielen muodossa — moittii ja vaatii leikkauksia pienituloisilta, kokoomus itse on esittänyt miljardiluokan veronkevennyksiä, [Puhemies koputtaa] jotka suuntautuvat hyvätuloisille. Kuinka näihin on varaa, puhemies?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Otetaanpas sellainen reipas debatti. — Edustaja Zyskowitz.

17.32 Ben Zyskowitz kok (vastauspuheenvuoro): Kiitos, herra puhemies! Reippaudesta en mene omalta osaltani takuuseen. Mutta edustaja Viitanen sanoi, että nyt on väärä aika säästöille ja nyt on väärä kohde säästöille. Minä kysyin edustaja Viitaselta, milloin hänen mielestään on oikea aika, ja nyt täydennän kysymällä, mikä hänen mielestään on oikea kohde. Tämä Marinin vasemmistohallitus ei ole nähnyt mitään hetkeä oikeaksi todellisiin säästöihin. Ei todellinen säästö ole se, että 500 miljoonaa kehys pitkäksi ja sitten 370 miljoonaa muka säästetään. Niin milloin on oikea aika tämän vasemmistohallituksen mielestä, ja mikä on oikea kohde?

Ja mitä veronalennuksiin tulee, niillä kannustetaan työntekoa ja yrittäjyyttä. Työnteko ja yrittäjyys vahvistavat talouskasvua, ja talouskasvulla rahoitetaan näitä edustaja Viitanenkin rakastamia menoja. Sitä paitsi monenlaisia hyviä säästökohteita kyllä on, jos säästöjä halutaan tehdä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja otetaan muitakin edustajia mukaan. — Edustaja Mäkelä.

17.33 Jani Mäkelä ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun tämä vääntäminen kokoomuksen ja sosiaalidemokraattien välillä aina käynnistyy näistä asioista, niin ehkä on syytä sanoa, miten nämä asiat oikeasti ovat menneet.

Se on totta, että hallitus ei ole pystynyt hyvänäkään aikana, ennen korona-aikaa, leikkaamaan yhtään mistään. Nyt kun käydään jotain leikkaamaan, niin sitten säästetään tienpi-

Pöytäkirja PTK 38/2022 vp

dosta, kun on sovittu käytännössä kaikesta muusta — että siitä ei voi säästää, tuosta ei voi säästää, tästä ei voi säästää — niin loppujen lopuksi kaatuu sitten perustienpitoon se säästäminen. Mutta tosiasiaa sekin on velan kasaamista. Tiestössä on jo nyt valtava korjausvelka, ja se korjausvelka kasvaa aina vain. Teitä tarvitsee käyttää, joten ne tiet täytyy joskus kunnostaa. Nyt kun ne jätetään kunnostamatta, niin se on velkaa, joka kertyy tulevaisuutta kohti.

Se, että kokoomus puhuu säästämisestä, tuntuu käytännössä tarkoittavan sitä, että otetaisiin työttömiltä. Siihen esimerkiksi kokoomuksen vaihtoehtobudjetti perustuu lähes kokonaisuudessaan, että poistetaan työttömien ansiosidonnaisen eläkekertymä ja muita vastaavia rahoja.

Perussuomalaisen ratkaisu asiaan on se, että leikataan ulkomaille menevistä tulonsiirroista.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Autto.

17.35 Heikki Autto kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kokoomuksen linja on tuoda suomalaisille toivoa. Toivoa siitä, että jokainen työikäinen ja jokainen työkykyinen voi omalla työllään tarjota toimeentulon sekä itselleen että läheisilleen ja osallistua omalla merkittävällä panoksellaan yhteiskunnan rakentamiseen, sellaisen hyvän hyvinvointivaltion rakentamiseen, jona Suomea on totuttu pitämään, jossa kaveria ei jätetä. Kun jokainen osallistuu työntekoon, pystymme huolehtimaan myös kaikista heistä, jotka eivät itse pysty itsestään huolehtimaan. Tämä on kokoomuksen linja ja tavoite.

Olemme esimerkiksi omassa vaihtoehtobudjetissamme asettaneet nimenomaan kaikki politiikkatoimet sen mukaan, miten saamme maksimoitua työllisten määrän Suomessa. Ja tämä on sosiaalidemokraattien linja esimerkiksi Ruotsissa. Ei Ruotsin sosiaalidemokraatteja pidetä millään tavalla epäoikeudenmukaisina eikä Ruotsia epäoikeudenmukaisena yhteiskuntana. Miksei tämä Suomessa kelpaa [Puhemies koputtaa] sosiaalidemokraattien linjaksi? Kokoomus edustaa tätä työn linjaa Suomessa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja nyt edustaja Viitanen.

17.36 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Eipä uskoisi, että tarkastusvaliokunnan mietinnöt ovat perinteisesti yksimielisiä. Teemme niitä hyvässä hengessä, mutta kun kuuntelee tätä keskustelua, voisi ehkä toisin päätellä. Ymmärrän toki, että tässä halutaan myös käydä talouspoliittista debattia. Kyllä minä haluaisin tietää, miten kokoomus rahoittaisi ensinnäkin miljardiluokan veronkevennyksensä, jotka suuntautuvat pääosin hyväosaisille. Eikä tämäkään vielä riitä: kokoomus on toisessa yhteydessä esittänyt esimerkiksi varainsiirtoveron poistoa, joka maksaisi toisen miljardin. Eipä hätää, kokoomuksella on varmasti näihin kyllä katetta, mikäli uskoo Ben Zyskoviczin puheenvuoroja.

Arvoisa puhemies! Minä todella nyt haluaisin tietää, onko teillä todellakin niin kuin mahdollisuus mennä kertomaan näille pieniosaisille, että hei, tämä on reilua, leikataan teiltä. Minun mielestäni se ei siis ole näin, ja ihmettelen kovasti, miten kokoomuksen vastaus [Puhemies koputtaa] voi olla näin julma tämän päivän ongelmaan.

Pöytäkirja PTK 38/2022 vp

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Otetaan vielä tässä debatissa edustaja Ojala-Niemelän puheenvuoro, ja sen jälkeen mennään puhujalistaan ja edustaja Autto pääsee sen jälkeen.

17.37 Johanna Ojala-Niemelä sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tässä edustaja Mäkelällä oli kotiläksyt tekemättä kehysriihen osalta, nimittäin vaikka sinne tuli 137 miljoonan euron leikkaus teihin, niin sitä ei oteta perusväylänpidosta. Siellä on nimenomainen kirjaus siitä, että se ei koske perusväylänpitoa. Päinvastoin tämä hallitus on kohentanut perusväylänpitoa 300 miljoonalla eurolla vuosittain tällä vaalikaudella. Tosiasia on, että korjausvelka on mittava, ja tämän vuoksi tähän ei haluta koskea, vaan nämä sitten osoitetaan siihen, että tehdään vähemmän uusia investointeja teillä jatkossa tämän summan edestä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja nyt takaisin puhujalistaan. — Edustaja Autto.

17.38 Heikki Autto kok: Arvoisa herra puhemies! Tosiaan välillä aina tällä hallituskaudella, tällä vaalikaudella keskustelun luonne on kiepsautunut päälaelleen, kun hallitukselta aletaan kysymään oppositiolta neuvoa siitä, miten maan taloutta tulisi hoitaa. Yleensä se on niin päin, että hallitus tekee esityksiä siitä, miten mennään. — Mutta ehkä suuntaamme nyt keskustelussa kuitenkin jo seuraaviin aiheisiin.

Arvoisa puhemies! Se, mistä alun perin halusin puhua, on se, että kyllähän nyt tässä tilanteessa, jossa Venäjän hyökkäys on muuttanut oikeastaan kaiken, niin kaikessa sääntelyssä ja myöskin talouspolitiikan perusteissa tietysti strategisen autonomian, sen, että olemme mahdollisimman omavaraisia niin esimerkiksi energian kuin vaikka ruoantuotannon kuin teollisten arvoketjujemme suhteen, tulee olla niin Suomen kuin myös Euroopan unionin oikeastaan kaiken politiikan lähtökohta. Ja sen toisen keskeisen tukijalan tulee olla kokonaisturvallisuus. Kokonaisturvallisuus on tietysti Suomessa ollutkin hyvä ja keskeinen lähtökohta monien politiikan käytännön kysymysten osalta, mutta tämä tulee nyt tuoda aivan ohjaavaksi periaatteeksi kaikessa sääntelyssä. Näiden osalta tietysti aivan keskeistä on se, että kansantaloutemme vahvistuu ja että myös Euroopan unionin kaikkien kansantalouksien pohja on kestävä. Julkisen talouden tulee olla siinä määrin tasapainossa, että pystymme ottamaan vastaan myös tällaisia šokkeja, jonka nyt esimerkiksi Venäjän hyökkäys vaikkapa energian hinnan kallistumisen muodossa on tuonut. Tässä mielessä on todella tärkeää, että EU:n finanssipolitiikan tulevat säännöt asetetaan sellaisiksi, että Euroopan maiden julkinen talous saadaan kuntoon ja tältäkin osin kokonaisturvallisuus finanssipolitiikan osalta taattua.

Toki mietintö käsittelee jonkin verran tätä finanssipolitiikan EU-sääntelyn tulevaisuuskehikkoa, mutta vielä vahvemmin tietysti mietintö olisi voinut kyllä alleviivata niitä periaatteita, joita Suomen eduskuntakin vuosi sitten kesällä, tai alkukesästä, paalutti käsitellessään EU:n omien varojen päätöstä.

Tässä, arvoisa puhemies, se, mitä halusin sanoa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitokset. — Edustaja Yrttiaho.

17.41 Johannes Yrttiaho vas: Arvoisa puhemies! Aiemmassa keskustelussa vihjattiin, että Suomen Nato-jäsenyydellä voisi olla positiivinen vaikutus niin sanottuun maarisktiin,

Pöytäkirja PTK 38/2022 vp

ja se sitten heijastuisi ulkomaisiin investointeihin täällä. Tätä ajatustahan ovat pitäneet esillä etenkin elinkeinoelämän järjestöt. Kuitenkin Venäjän hyökkäyksen jälkeen Suomen valtion joukkovelkakirjalainojen maariski on kasvanut Saksaan verrattuna maltilliset noin 10 korkopistettä. Baltian maiden, jotka kuuluvat Natoon ja ovat Suomen tapaan euroalueen reunalla, maariski on kasvanut luokkaa 40 korkopistettä. Suomi näyttää muutenkin olevan houkutteleva sijoituskohde, sijoittajilla on koronakriisin myötä paljon sijoitusvarallisuutta, joka etsii kohdetta. Faktat näyttäisivät puhuvan sitä suomalaisen elinkeinoelämän ideologista väitettä vastaan, että Nato-jäsenyys vähentäisi maariskia.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Kiuru, minuutin mittainen vastauspuheen-vuoro. — Mutta ei oteta laajempaa debattia nyt tästä aiheesta.

17.42 Pauli Kiuru kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Maariski, yritysten investointihalukkuus liittyy moneen eri asiaan. Se liittyy historiaan, se liittyy niihin valtiollisiin turvallisuusjärjestelyihin ja se liittyy tietysti maantietoon. Suomen osalta meillä on tiettyjä asioita, joissa olemme ikään kuin takamatkalla, olemme vähän kuin saari, esimerkiksi Länsi-Euroopan näkökulmasta katsottuna. Se, miten asiantuntijat asian näkevät, niin täällä esimerkiksi valiokunnassa kuullut Elinkeinoelämän tutkimuslaitoksen toimitusjohtaja Kangasharju ja Pellervon taloustutkimuksen ennustepäällikkö Huovari näkivät, että Natolla on myönteisiä vaikutuksia Suomeen, kun tarkastellaan investointihalukkuutta.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja puhujalistaan. — Edustaja Mäkelä.

17.43 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Kiitoksia edustaja Ojala-Niemelälle täsmennyksestä liittyen tuohon tiemäärärahojen leikkaukseen. Toki tässä on vähän tällainen rutto ja kolera -tilanne, että onko se hyvä vai huono asia, että se otetaan tieliikenneinvestoinneista, koska kuten kaikki tiedämme, tieliikenneinvestoinnit ovat pahimmassa tapauksessa useiden vuosikymmenten mittaisessa narussa eteneviä hankkeita, joille kaikille on aina todellinen tarve; perusteltu syy siihen, että esimerkiksi vähennetään sellaisia vaaranpaikkoja, missä on tapahtunut kuolonkolareita, ja liikenteen sujuvoittamiseksi luodaan ohituspaikkoja teille, joilla ei sellaisia ole. Kun näistä karsitaan, niin eihän se missään tapauksessa ole hyvä asia. Se vähentää liikenneturvallisuutta ja saattaa jopa ihmishenkiä vaaraan, kun nämä hankkeet viivästyvät.

Vielä tähän raporttiin ja koronapandemiaan liittyviin toimiin:

Kyllä käytännössä ihmettelen hieman sitä yksisilmäistä näkemystä, mikä asiantuntijoilla on ollut, että suomalaiset koronatoimet olisivat olleet jotenkin erityisen hyviä. Ajatellaan vaikka sitä, millä tavalla yrityksille suorista hallituksen aiheuttamista toimista on aiheutunut kuluja, erityisesti ravintolayrittäjille, jotka olivat hallituksen erityisen painostuksen alaisina koronapandemian aikana. Vaikka koskaan ei eduskunnalle tosiasiaa näytetty edes toteen sitä, että korona olisi levinnyt erityisesti ravintoloissa, ravintoloiden toimintaa rajoitettiin voimakkaasti, eikä niille korvattu edes välittömiä toiminnan alasajosta aiheutuneita kustannuksia. Tämän välillisten kustannusten korvaaminen ulottuisi hyvin laajalle alueelle, mutta jos puhutaan edes suorien kustannusten korvaamisesta, niin sitäkään ei tapahtunut, vaan se otettiin yrittäjien selkänahasta tai tehtiin työntekijöiden lomautusten kautta.

Pöytäkirja PTK 38/2022 vp

Ravintolayrittäjä, jonka kerran tapasin koronapandemian aivan alkuvaiheessa, ihmetteli suuresti, miksi hänen ravintolansa on suljettu, tuolit ovat pöydällä ja ihmiset hakevat nou-toruokaa, kun samaan aikaan toisella puolella tietä olevassa elintarvikeliikkeessä sadat ja jopa tuhannet ihmiset asioivat päivittäin. Silloin ei mitään maskejakaan ollut, kun ei niitä pystytty Suomeen toimittamaan. Eli siellä kaupassa se korona ei tarttunut, mutta siinä hä-nen ravintolassaan se tarttui. Suomessa oli tällaisia hyvin mielenkiintoisia ja mielivaltai-seltakin kuulostavia koronarajoituksia, jotka kyllä pitäisi jälkikäteen perata ja katsoa läpi, olivatko ne asiallisia ja aiheellisia, ja tehdä toimenpiteitä, ettei tällainen voi toistua enää koskaan uudestaan.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Hoskonen.

17.46 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! On aivan oikein, että kustannuk-sia seurataan, ja se, mitä edustaja Kiuru taisi äsken mainita maariskistä. Nämä ovat vaka-via asioita Suomen kannalta.

Itse näen finanssipolitiikan kannalta pahimpana uhkana Suomen tulevaisuuden kannal-ta, että velkaantuminen on tietysti valtava uhka. Ymmärrän tietyt investoinnit, mistä nyt tä-näpäinä kyselytunnillakin puhuttiin — aivan oikeita asioita, ja niihin pitää investoida, tur-vallisuuteen ja niin edelleen — mutta se iso kuva meillä on ollut, että me olemme viime vuosina velkaantuneet aivan hillitöntä vauhtia. Korona on ollut hyvä peruste, samoin nyt tämä Ukrainan sota on hyvä peruste, mutta kun tästä lähdemme ulos... Tämä korona on käytännössä muuttumassa pikkuhiljaa tavalliseksi sairaudeksi, toki vakava sairaus edel-leen, mutta rokotusten jälkeen ihmisten kestäkyky on parempi, niin että yhä harvempi ih-minen joutuu suuriin vaikeuksiin sen taudin takia, ja sitten Ukrainan kriisin takia me jou-dumme rakenteita uusimaan ja puolustusta lisäämään ja niin edelleen, ja se on ihan luon-nollista. Mutta samaan aikaan pitäisi tehdä elinkeinoelämän kannalta elvyttäviä päätöksiä, enkä tarkoita rahan antamista erikseen, vaan meidän pitää esimerkiksi lupabyrokratiaa höl-lentää. Ei voi olla niin, että vuosia ja vuosia ja vuosia merkittäviä hankkeita meillä seisoo tuolla virastoissa ja aiheuttaa sen, että yrittäjät eivät voi investoida. Jos ei tähän maahan in-vestoida, meille ei tule verotuloja niitten investointien aikana eikä tule tietenkään työtulo-veroja sitten kun se investointi pannaan liikenteeseen, elikkä kun vaikka nyt uusi selluteh-das lähtee pyörimään tai joku uusi yritys perustetaan ja tuotetta lähtee maailmalle. Suomen tulevaisuus on puhtaasti kiinni meidän vientituloista. Siinä, että minä pesen jonkun toisen paidan ja hän pesee minun paitani, ei mitään lisäarvoa synny. Toki molemmat saavat puh-taan paidan huomisaamuna, ja se on arvo sinänsä, mutta sillä ei ole minkäänäköistä vai-kutusta valtiontalouden kestävyYTEEN. Tätä ei haluta millään ymmärtää.

Kauhistuini tänä päivänä, kun olin näkevinäni mediassa uutisen, että jossakin tuolla, oli-kohan se peräti Oulun korkeudella, iso tuulimyllyhanke oli kaatunut siihen, kun susi oli alueella juossut ja kuulemma aiheuttaa susille sielunelämään ongelmia, jos tällainen tuulivoimapuisto sinne tulee. [Naurua] Kyselin ystävältäni, miten isoja ne tuulimyllyn sii-vet ovat, ja laskeskelin mielessäni siinä ihan matematiikkaa jonkun verran harrastaneena — puhemies sallikoon pienen kevennyksen — niin 40 metriä on kuulemma lavan pituus ja se propelli pyörii noin sadan metrin korkeudessa, elikkä sinne jää 60 metriä sudelle tilaa juosta alta, niin kai se siitä sopii, ja jos se nyt sitä ääntä säikähtää, niin se kyllä juoksee siitä pois. Elikkä tämä hurja esimerkki kuvaa sitä, mihin Suomi on menossa. Meillä kaikki lu-vat seisovat. Esimerkiksi tuulivoiman säätövoimasta ei ole kukaan puhunut yhtään mitään.

Pöytäkirja PTK 38/2022 vp

Vuotoksen allasta aikoinaan vastustettiin. Se olisi tuonut Suomelle 300 megaa uutta säätövoimaa, ja se olisi tälle nykyiselle tuulivoimabuustille ollut erittäin arvokas lisä. Se olisi riittänyt tuulivoiman säätövoimaksi, mutta ei vain anneta tehdä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Vielä valiokunnan puheenjohtaja, edustaja Alanko-Kahiluoto. — Mikrofoni päälle, kiitos, vielä. Hieman pidempi painallus.

17.49 Outi Alanko-Kahiluoto vihr: Kiitos, arvoisa puhemies! Ja kiitos kansanedustajille elävästä keskustelusta. Mielipiteitä tietysti politiikassa on monenlaisia, mutta kuten täällä todettiin, tämä valiokunnan mietintö on yksimielinen. Se on yksimielisesti kirjoitettu, ja meidän näkemyksemme pohjautuvat valiokunnassa kuultuihin asiantuntijoihin, jotka ovat pitäneet hallituksen politiikkaa, finanssipolitiikkaa, perusteltuna niissä poikkeuksellisissa olosuhteissa, joissa tässä on viime vuodet eletty.

Valiokunnan mietintö ei tietenkään ole sellainen paperi, jossa otetaan kantaa Suomen Nato-jäsenyyteen, mutta me yksimielisesti totesimme, että myös turvallisuuspoliittiset ratkaisut ovat sellaisia, joilla on vaikutuksia Suomen talouteen — siihen, minkälaisena maana Suomi nähdään. Mutta toki Nato-keskustelu käydään sitten eri areenalla kuin tarkastusvaliokunnassa. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitos. — Ja nyt keskustelu... Ahaa, täällä onkin vielä. — Edustaja Mäkelä.

17.50 Jani Mäkelä ps: Kiitos, arvoisa puhemies! Vielä tuosta säätövoima-asiasta, minkä edustaja Hoskonen otti esiin. Tuohan on tietysti merkittävä kysymys ihan kansantaloudellisessa mielessäkin, että kun jatkossa siirrytään kenties enemmän uusiutuvaan energiaan, tuuli- ja aurinkoenergiaan, niin siinähan tarvitaan silloin säätövoimaa, koska aina ei tuule eikä paista aurinko. Jossain mietinnössä — en tiedä, todennäköisesti ei tässä, mutta ehkä jossain tulevaisuusvaliokunnan mietinnössä — täytyisi kiinnittää huomiota siihen, miten tätä säätövoimaa voitaisiin toteuttaa.

Eli olisiko tässä paikka esimerkiksi vetytaloudelle? Eli silloin, kun energiaa tulee tuulesta tai auringosta, tuotettaisiin vetyä, jota sitten poltetaan energiaksi, kun ei tuule eikä paista aurinko. Tässä voitaisiin soveltaa myöskin synteettisiä hiilivetyjä, joiden tutkimuksessa kotikaupunkini Lappeenrannan LUT-yliopisto on kunnostautunut. Eli ne olisivat ehkä helpommin varastoitavissa kuin tavallinen vety. Ne voitaisiin nesteyttää korkeammassakin lämpötilassa kuin vety. Elikkä tällaisia ratkaisuja tarvittaisiin kyllä tulevaisuutta ajatellen, jos tätä tuulivoimaa ylipäänsä rakennetaan.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Yrttiaho.

17.51 Johannes Yrttiaho vas: Kiitos, arvoisa puhemies! Kommentoin vielä maariskipuheita. Elinkeinoelämän valiokunnallekin antamat lausunnot ovat varsin epäkonkreettisia ja hyvin yleisellä tasolla tämän maariskin suhteen. Tämmöiset investointihalukkuuden kaltaiset mittarit ovat paljon epäkonkreettisempia kuin esimerkiksi juuri mainitsemani valtioiden liikkeelle laskemien velkojen hinnoittelu, joka eittämättä on varsin konkreettinen mittari mitata maariskiä.

Pöytäkirja PTK 38/2022 vp

Mutta todellakin varmasti tätäkin keskustelua pääsemme käymään sitten, kun valtioneuvoston selonteko ulko- ja turvallisuuspolitiikasta annetaan lähiaikoina tänne eduskuntaan. Haluan vain todeta tähän, että itse teen päätöksen — ja mielestäni Nato-ratkaisu suuntaan tai toiseen tulee tehdä — tietenkin ennen kaikkea ulko- ja turvallisuuspoliittisilla perusteilla enkä sinänsä talouspoliittisilla. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitos. — Ja edustaja Kiuru.

17.53 Pauli Kiuru kok: Arvoisa puheenjohtaja... [Puhuja aloittaa puheenvuoronsa mikrofonin ollessa suljettuna]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Arvoisa edustaja Kiuru, mikrofoni.

Arvoisa puhemies! Aivan kuten valiokunnan puheenjohtaja ja edustaja Yrttiaho totesivat, tarkastusvaliokunta ei tee turvallisuuspoliittisia ratkaisuja, mutta kun finanssipolitiikkaa, valtiontaloutta käsitellään, niin toki on hyvä katsoa myös turvallisuuspoliittista näkökulmaa ja niiden ratkaisujen vaikutusta siihen, miten Suomi nähdään investointikohteena. Se on tässä aivan aiheellisesti otettu esiin. Suomen hyvinvointi perustuu kuitenkin investoinneille, yrittämiselle, verojen maksamiselle, ja tämä näkökulma itse asiassa on yllättävän vähän ollut toistaiseksi esillä. Ei sitä pidä sinänsä väheksyä. Tietenkin käymme sen keskustelun eri foorumilla täällä, mutta tämä talousnäkökulma on tietysti ihan relevanttia ottaa mukaan ja ainakin tiedostaa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Autto.

17.54 Heikki Autto kok: Arvoisa puhemies! Tässä edustaja Yrttiahon puheessa olin ikään kuin aistivinani sellaista henkeä, että olisi väärin ollut tarkastusvaliokunnalta tässä mietinnössään tällä tavoin käsitellä myös tätä turvallisuuspoliittista näkökulmaa ja Suomen mahdollista Nato-jäsenyyttäkin sivuta siinä mielessä, että mikä on tällainen maariski Suomen osalta. Kyllähän kokonaisturvallisuus lähtee tietysti nimenomaan siitä, että siinä ajatellaan kaikkia eri ulottuvuuksia, ja varmasti Suomi tulee hyvin pian tekemään oman ratkaisunsa Natoon liittymisen suhteen, nimenomaan ulko- ja turvallisuuspoliittisista syistä ennen kaikkea.

Kun edustaja Yrttiaho keräsi vaikka näitä konkreettisia vaikutuksia, niin kyllä voin esimerkiksi kertoa terveisiä ihan vaikkapa lappilaisilta matkailuyrittäjiltä, jotka sodan syttymisen jälkeen ovat saaneet omilta asiakkailtaan huolestuneita yhteydenottoja tai jopa perumisia, että voiko Suomeen matkustaa tällaisessa tilanteessa.

Kyllähän Naton ylivoimainen ykkösargumentti on tietysti se, että Nato on pystynyt turvaamaan rauhan Euroopassa, rauhan jäsenmailleen, koko olemassaolonsa ajan. Nato-maata vastaan ei ole koskaan sotilaallisesti hyökätty Euroopassa, ja tässä mielessä nimenomaan rauhan pohjalta voidaan rakentaa sitten menestyviä yhteiskuntia, voidaan rakentaa kansantaloudelle ja julkiselle taloudelle kestävä pohjaa. Kyllä se, että teemme tässä talossa kaikkemme, että rauha Eurooppaan palautuu, rauha ja turvallisuus Euroopassa... [Puhujan mikrofoni sulkeutuu]

Pöytäkirja PTK 38/2022 vp

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt, edustaja Autto, mikrofonin lähti pois. Mutta niin loppui puhekin. — Edustaja Mäkelä.

17.56 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Vielä tuosta finanssipolitiikan ja turvallisuuspolitiikan yhteydestä haluaisin kommentoida, että kyllähän sellainen yhteys väistämättä on olemassa. Eli jos sanotaan, että meidän pitää irtautua venäläisestä energiasta, niin siinäkin pyritään silloin siihen, että Venäjään vaikutetaan finanssipoliittisella keinolla, että se turvallisuuspoliittisessa mielessä ei pystyisi tekemään sitä, mitä se teki, eli harjoittaa hyökkäyssotaa. Eli viedään Venäjältä rahat harjoittaa hyökkäyssotaa pakotteilla, esimerkiksi energiapakotteilla, jotka toimisivat kaikkein tehokkaimmin tällaiseen energiaviennistä riippuvaiseen maahan. Nykyinen sodankäynti on kallista, uudet modernit aseet maksavat, ja jos Venäjällä ei ole varaa sellaisten hankkimiseen, niin Venäjän armeija menettää uskottavuutensa toimia varsinkin läntisiä toimijoita vastaan, joilla on moderneja aseita ja niihin rahaa.

Samoin Suomen näkökulmasta: jos Suomen talous vahingoittuu merkittävästi esimerkiksi maariskin takia, niin kyllä se turvallisuuspoliittisestikin alkaa vaikuttamaan siihen, mitkä mahdollisuudet meillä on investoida omaan puolustukseemme, sekä aseelliseen puolustukseen että kokonaisuomaan puolustukseen että yleiseen kansan hyvinvointiin ja hyvinvointivaltioon, jotka taas rakentavat maanpuolustustahtoa, johon niiden aseiden käyttö perustuu, joita sillä rahalla ostetaan. Eli kyllä finanssipolitiikalla ja turvallisuuspolitiikalla on mielestäni kiinteä yhteys.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja edustaja Ojala-Niemelä.

17.57 Johanna Ojala-Niemelä sd: Arvoisa herra puhemies! En malttanut olla ottamatta vielä puheenvuoroa. Ilolla tervahdin Kemijoki Oy:n hallintoneuvoston puheenjohtajana näitä vesivoiman puolesta käytettyjä puheenvuoroja tässä keskustelussa. On totta, että meillä ei vesivoimassa ole hirveästi lisäämisen varaa tässä maassa. Sekä Kemi- että Kymi- että Lieksanjoella on jo turbiinin tehonnostot nostettu tappiin.

Meillä on yksi hanke Rovaniemellä Sierilässä, joka on ollut nyt erilaisissa lupaprosesseissa lähes 15 vuotta. Yhdyn kyllä tässä näkemyksessä edustaja Hoskosen huoleen siitä, että kyllä täällä maa jäätyy ja kurki kuolee ennen kuin näitä lupaprosesseja saadaan riittävästi eteenpäin. Tämä on kyllä todellinen huolenaihe, ja tässä pitäisi kiinnittää myös tähän byrokratian vähentämiseen huomiota.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Hoskonen.

17.58 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa puhemies! Kiitoksia edustaja Ojala-Niemelälle erinomaisesta puheenvuorosta. Tätähän tämä on.

Kun nyt näistä tarkastusasioista puhutaan, ja valtion rahoista ja valtion taloustilanteesta, Suomen hyvinvoinnista myös, niin käytin esimerkkinä Vuotosta sen takia, että sekin estettiin aivan tekaistuilla perusteilla. Ja kuitenkin, kun olisi rakennettu se kyseinen allas, niin 300 megaa tulisi sähköä. Naurettavinta oli, kun silloinen ministeri Tarja Cronberg perusteli — hän on tekniikan huippuosaaja — että siinäkin ei ole kuin 30 megawatin turbiini, siinä ensimmäisessä padossa. Mutta hän, tekniikan huippuosaaja, ei vain huomannut, että siinä on aika monta voimalaitosta ennen kuin sitten ollaan merellä tai ollaan Rovaniemen

Pöytäkirja PTK 38/2022 vp

kohdalla. Elikkä jokainen voimala olisi tuottanut voimaa Suomen valtakunnan verkkoon, ei ilmaiseksi mutta erittäin edullisesti ja ympäristöystävällisesti.

Halusin vain nostaa tämän esille, että kun me tällä keinoin hoidamme taloutta, niin kuin nyt on tapahtunut pakottavista syistä suurimmaksi osaksi, niin jonain päivänä tulee eteen hetki, jolloin meidän on pakko toimia, ja silloin ei kysellä, mikä kannattaa.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi valiokunnan ehdotuksen kannanotoksi kertomuksen K 22/2021 vp johdosta. Asian käsittely päättyi.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtioneuvoston oikeuskanslerin ja eduskunnan oikeusasiamiehen tehtävien jaosta

Hallituksen esitys HE 179/2021 vp

Valiokunnan mietintö PeVM 3/2022 vp

Ensimmäinen käsittely

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Käsittelyn pohjana on perustuslakivaliokunnan mietintö PeVM 3/2022 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä. — Mennään yleiskeskusteluun. Edustaja Ojala-Niemelä valiokunnan puheenjohtajana esittelee mietinnön.

Keskustelu

18.00 Johanna Ojala-Niemelä sd (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Perustuslakivaliokunnassa on valmistunut mietintö laista valtioneuvoston oikeuskanslerin ja eduskunnan oikeusasiamiehen tehtävien jaosta. Lailla kumotaan nykyinen samanniminen laki. Perustuslakivaliokunta ehdottaa, että lakiehdotus hyväksytään muutettuna. Valiokunnan mietintö on yksimielinen. Oikeuskanslerin ja oikeusasiamiehen välisestä tehtävien jaosta voidaan perustuslain mukaan säätää lailla kaventamatta kuitenkaan kummankaan laillisuusvalvontaa koskevaa toimivaltaa. Kyseinen perustuslainsäädännös muodostaa perustan myös nyt käsiteltävänä olevalle lakiehdotukselle. Lakiehdotuksella on pyritty siihen, että tehtävät olisi jaettu nykyistä huomattavasti laajemmassa määrässä asioita. Valiokunnan mietinnössä ehdotetaan kahta muutosta.

Ensinnäkin valiokunta ehdottaa, että ”lakiehdotuksesta poistetaan säännös siitä, että oikeusasiamies vapautetaan velvollisuudesta huolehtia ylimmän laillisuusvalvojan tehtävistä sellaisissa oikeuskanslerin toimivaltaan kuuluvissa asioissa, jotka koskevat valtioneuvostoa ja valtioneuvoston jäsentä sekä tasavallan presidenttiä”. Perustuslakivaliokunta ei kokonaisuutena arvioiden pidä tällaista säännöstä asianmukaisena. Valiokunta toteaa, että ”myös oikeusasiamiehen harjoittamalla valvonnalla on tärkeä merkitys laillisuusvalvonnan kokonaisuudessa”. Asiassa vailla merkitystä ei ole sekään, että valtioneuvoston oikeuskanslerilla on tehtäviä yhtäältä valtioneuvoston ja tasavallan presidentin virkatointien lainmukaisuuden valvojana ja toisaalta oikeudellisena neuvonantajana.

Toisena muutoksena valiokunta ehdottaa, että ”lakiehdotuksesta poistetaan säännös siitä, että oikeusasiamies vapautetaan velvollisuudesta huolehtia ylimmän laillisuusvalvojan

Pöytäkirja PTK 38/2022 vp

tehtävistä asioissa, jotka koskevat terveellisen ympäristön ja luonnon monimuotoisuuden turvaamisen oikeudellisia edellytyksiä sekä kestävä kehityksen huomioon ottamista niissä, samoin kuin mahdollisuuksia vaikuttaa näitä edellytyksiä koskevaan päätöksentekoon”. Perusteena tälle poistoehdotukselle on se, että valiokunnan mielestä laillisuusvalvojan tehtäväjako muodostuu säännöksen ja sen perustelujen valossa varsin epäselväksi.

Perustuslakivaliokunta pitää nyt ehdotettua sääntelyä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Kyseessä on lainsäädäntöhanke, jota valiokunta on jo aikaisemmin pitänyt tärkeänä. Valiokunta on käsitellyt oikeuskanslerin ja oikeusasiamiehen välisen työnjaon ja yhteistyön kehittämistä useasti ja pitänyt tärkeänä oikeusasiamiehen ja oikeuskanslerin välisen työnjaon selvittämistä ja selkeyttämistä sekä yhteistyön kehittämistä ja kiirehtinyt selvityksen tekemistä.

Perustuslakivaliokunnan mietinnössä kiinnitetään huomiota myös tuleviin kehitystarpeisiin. Ylimpien laillisuusvalvojen tehtävät ja toimivaltuudet perustuvat perustuslain sääntelyyn, ja nyt valiokunnassa käsitelty ehdotus on valmisteltu perustuslain asettamien reunaehtojen mukaisesti. Kahden kanteluita käsittelevän ja pitkälti rinnakkaisella toimivallalla toimivan ylimmän laillisuusvalvojan järjestelmä on kansainvälisesti harvinainen. Perustuslakivaliokunta pitääkin perusteltuna, että ylimmän laillisuusvalvonnan kokonaisuudistuksen tarvetta selvitettäisiin. Tällaisen selvityksen tulisi kattaa myös perustuslain asiaa koskeva sääntely. Selvityksen olisi syytä kattaa muun muassa kysymykset oikeuskanslerin kahtalaisista tehtävistä tasavallan presidentin ja valtioneuvoston oikeudellisenä neuvonantajana tai laillisuusvalvojana, tuomioistuinten toimintaan kohdistuvasta laillisuusvalvonasta tuomioistuinlaitoksen riippumattomuuden kannalta ja ylimpien laillisuusvalvojen riippumattomuuden sisällöstä ja takeista.

Lopuksi mainitsen vielä valiokunnan mietinnöstä erään laillisuusvalvojen toimintaan kiinteästi liittyvän asian. Perustuslakivaliokunta on jo aikaisemmin kiinnittänyt huomiota laillisuusvalvonnan työmäärän kasvuun. Valiokunta toistaa pitävänsä tärkeänä, että laillisuusvalvontaan varataan riittävät resurssit. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitoksia. — Ja edustaja Hoskonen.

18.04 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! On hyvä, että tämä oikeuskanslerin ja oikeusasiamiehen tehtävien jakoa koskeva hallituksen esitys on tullut eduskuntaan ja se tulee nyt hyväksytyksi. Ja kuten perustuslakivaliokunnan puheenjohtaja Ojala-Niemelä hyvin totesi, yksimielinen mietintö sieltä on tullut ja sitä käsitellään nyt. Eli tähän asiaan on kiinnitetty perustellusti hyvää huomiota, ja siitä lämpimät kiitokset valiokunnan puheenjohtajalle, jonka ahkeralla työllä tässä on varmasti suuri merkitys, ja koko valiokunnalle, totta kai.

Mutta itse kiinnitän huomiota edelleen — niin kuin silloin oikeuskanslerin vuoden 2020 kertomuksen yhteydessä sanoin tästä — Euroopan unionin päätöksentekoon, joka hiipii tänne meille, tai on jo hiipinyt. Se on jo täällä ja näköjään joidenkin mielestä tullut jäädäkseen. Juttu on niin, että kun me Suomessa näistä erilaisista hallinnon rajoista pidämme tiukasti kiinni ja eduskunnan tietyistä menettelytavoista pidämme tiukasti kiinni — muun muassa lainsäädäntöprosessi menee tiettyä rataa pitkin, sitä ei voi nopeuttaa, ja asiat käsitellään huolellisesti ja nimenomaan niin, että jokainen valiokunta suorastaan loukkaantuu, jos otetaan esittelyyn sellainen asia, joka halutaan viedä kiireellä läpi — niin eipäs se koske EU-asioita. Olen siitä hyvin pahoillani, että eduskuntaan tulee EU:sta tällaisia asioita,

jotka pitäisi käsitellä yhdessä päivässä. Valtioneuvoston oikeuskanslerin tehtäväkuvaanhan kuuluu valvoa valtioneuvoston toiminnan lainmukaisuutta ja samoin tietysti tasaval-
lan presidentinkin, ja olen monesti miettinyt, missä menee se tarkka raja, kun Euroopan
unioni työntää tänne sellaisia asioita, mihin sillä ei ole minkäänlaisia toimivaltaa. Sii-
nähän tehdään ihan oikeasti sitä vääryyttä, että viedään Suomelta Suomelle kuuluva pää-
tösvalta ilman mitään perussopimuksen muutoksia suoraan komissiolle Brysseliin.

Elikkä tämä on se iso huoli, jota minä olen sydämelläni kantanut jo pitkään. On jollakin
lailla kammoksuttavaa, että törmätään sellaisiin asioihin, että kohta aletaan määrällä Brys-
selin kautta, miten tähän maahan rakennetaan, miten kaavoitetaan, miten käytetään poltto-
aineita ja niin edelleen. Näihin asioihin Euroopan unionilla ei ole minkäänlaisia toimi-
valtaa, ei sitten vähintäkään. Koko Euroopan unionin toiminta perustuu siirrettyyn toimi-
valtaan, joka silloin vuonna 95 annettiin liittymissopimuksella EU:lle kansanäänestyksen
jälkeen ja eduskunnan äänestyksen jälkeen. Kansanäänestys totta kai oli neuvoa-antava,
mutta eduskunnan päätös oli totta kai siihen perustuva ja virallinen ja lainvoimainen. Hyvä
näin, sekin päätös tehtiin aivan tiettyä menettelytapaa noudattaen. Mutta nyt ei ole enää mi-
tään menettelytapoja mistään.

Euroopan unioni, voi sanoa arkikielellä, dumpkaa tänne kaikennäköisiä asioita välittä-
mättä yhtään mitään toimivalta-asioista, ei pienintä vertaa. Ja minusta kaikkein törkein oli
— ihan suoraan sanoen, arvoisa puhemies, se oli kaikkein törkein — silloin, kun äänestet-
tiin elvytyspaketista. Euroopan unionin komission jäsen Paolo Gentiloni antoi 11.5., noin
kaksi viikkoa ennen, kun 19.5. muistaakseni oli se äänestys silloin toissa vuonna — ei kun
viime vuonnahan se oli, vuosi sitten... Silloin Gentiloni komission nimissä tviittasi meille
selvän viestin. Noin korkean tason viesti kun tulee kansalaisille Suomeen, jäsenmaalle,
niin se varmasti tarkoittaa, että se on myös kyseisen komission linja, kun komission jäsen
niin sanoo: tämä on ainutkertainen, ainutlaatuinen, tarkkaan rajattu ja sillä selvä. Sepä ei
pitänyt paikkaansa, uutta taas vaan valmistellaan kuumeisesti.

Elikkä näin kansakuntaa johdetaan tietoisesti harhaan, ja se on muuten kansakuntaa, it-
senäistä valtiota, kuten Suomea, kohtaan erittäin vakava asia. Tiedän, että tällä puheenvuo-
rollani en saa sitä kehitystä pysähtymään, mutta haluan tuoda sen esiin, että näinhän ei voi
jatkaa. Nyt jo väläytellään sitä mahdollisuutta, että uusi tulevaisuuskonventti avattaisiin ja
sitten uutta toimivaltaa taas oltaisiin EU:lle Suomesta siirtämässä. Ei ole näköjään tarvin-
nut siirtää yhtään mitään, kun sitä on viety pikkuhiljaa kysymättä koskaan tämän salin lu-
paa. Tämä on itsenäisen Suomen kannalta äärimmäisen vaarallinen asia. Ja jos tulevaisuus-
konventti tulee, niin pahoin pelkään, että jos sitten lähdetään niitä konventin tuloksia hy-
väksymään kansanäänestyksissä, niin tulee niin sanotusti turpiin, niin että pauke käy, elik-
kä esitys ei mene läpi. Sitä toimivaltaa on sinne laittomasti siirretty, ja olen ihmetelty, että
tässä maassa oikeusviranomaiset eivät ole siihen puuttuneet, eivätkä yhtä lailla lainoppi-
neet, perustuslain asiantuntijat. Tuntuu, että kaikki käy, kunhan vain mukana saa olla. Ei se
vaan niin mene.

Mutta, arvoisa puhemies, päätän puheeni siihen, että olen toki positiivisesti elämään
suhtautuva nuori mies ja haluan nähdä sen, että yhteistyö Euroopassa jatkuu, se on tärkein
asia. Mutta ehto sille on se, että me palaamme siihen alkuperäiseen tarkoitukseen, mitä var-
ten EU tehtiin ja mitä toimivaltaa se käyttää. Oikeuskanslerin tehtävänä on valvoa, että val-
tioneuvosto ei ylitä toimivaltaansa. Ja toinen asia: Tässä talossa on myös stoppari, edus-
kunnan puhemies. Puhemieshän voi arvovalloillaan todeta lakiesityksestä, että tämä ei ole
Suomen lain mukainen paperi, tätä ei oteta käsittelyyn, ja se on siinä sitten.

Pöytäkirja PTK 38/2022 vp

Elikkä toivoisin, että tähän kiinnitetään huomiota. On kovin yksinäistä täällä puhua yksinään — toki suuresti kunnioittamani perustuslakivaliokunnan puheenjohtaja on paikalla, ja totta kai puhemieskin arvokkaasti johtaa puhetta, mutta eipä ole yleisön joukossa tungosta — mutta sehän on eri asia. Tärkeintä on, että suomalainen demokratia menestyy ja kansanvalta säilyy. Tällä menolla se ei muuten säily. Pikkuhiljaa olemme tilanteessa, jossa Euroopan unioniin on luotu liittovaltio ja, hups, emme voi enää mitään. Sillä tiellä ollaan pahasti, ja toivon hartaasti, että tähän joku puuttuisi. Jos joku siihen puuttuu, niin olen varmasti antamassa vahvaa taustatukea.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 179/2021 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Kuntien takauskeskuksesta annetun lain 1 ja 1 a §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 3/2022 vp

Valiokunnan mietintö HaVM 8/2022 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 8.4.2022 pidettävään täysistuntoon.

7. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on perjantaina 8.4.2022 klo 14.00. Täysistunto lopetettiin klo 18.11.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Maija-Leena Paavola